

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Janez Vipotnik, predsednik Zveze združenj borcev NOV Slovenije:

Vsak razvoj ima težave, samoupravljanje tudi

Strahinj pri Naklem — Več tisoč Gorenjcev, nekdanjih borcev, aktivistov, mladine, tabornikov, krajanov vasi okrog Udinega boršta, od Trčica pa do Ljubljane in od drugod, ki danes žive nekdanji borci Koroškega odreda, se je v nedeljo popoldne zbralo pri obnovljenem spomeniku padlim borcem v Strahinji, na robu Udinega boršta. Stiri desetletja bojev v Udinem borštu, ki je bil 13. in 14. septembra 1942 tu razbit večji del Koroškega odreda, smo počastili kar najlepše, kar najmočnejše slovesno. Mnogi, prelep sončen dan, vasi v zastavah, čudovit kulturni program, ki je ponesel s seboj pesem v zadnji kotiček Udinega boršta.

Slavoslovni govornik Janez Vipotnik, predsednik Zveze združenj borcev Slovenije, je v svojem govoru poudaril, kako veliko je Udin boršt pomenil našim borcem. Vanj so se zatekali tu sredi naselij in gostih prometnih žil, ki ga obkrožajo. Vsa stiri leta jim je pomenil zatočišče, čeprav je bil ves obkrojen z nemškimi postojankami. Tod so bile ustanovljene prve gorenjske partizanske čete, se odvijali zbori gorenjskih aktivistov, tod so bila postavljene

na taborišča partizanskih enot. Od tu so odhajali v napade na sovražnika, tod so vodila kurirska pota, tod okrog so Nemci streljali talce. Največji dogodek pa je bil prav ta pred

štiridesetimi leti, ko je v zagrizenem boju s sovražnikom, ki jih je obkolil z vseh strani, v Udinem borštu padlo 24 borcev, 33 pa je bilo ujetih. Bil je to čas najhujšega nemškega terorja, najhujši čas vsega našega partizanstva. Vendar klonili niso ne borci, ne ljudstvo. Pod uspešnim vodstvom Partije in osvobodilne fronte, čeprav z veliko žrtvami, smo zmagali.

Danes bijemo nov boj. Boj za stabilizacijo. Ne obetajo se nam najljepši časi. Lahko pričakujemo, da bo našemu gospodarstvu šlo še slabše kot danes. Toda kloniti ne smemo.

»Vsako se mora zavedati, da je le od dela lastnih rok odvisen njegov standard. Da je za rast blagostanja treba tudi boje in več delati, da se ni mogoče brezskrbno rediti na račun tujih kreditov, ki jih bo treba z visokimi obrestmi vračati.« Je poudaril tovarš Vipotnik. Več delovne discipline zahteva naše gospodarstvo, manj nedela in vsakdo se mora zavedati stvarnosti v kateri živi. Niso le potrebe in želje, tudi obveznosti.

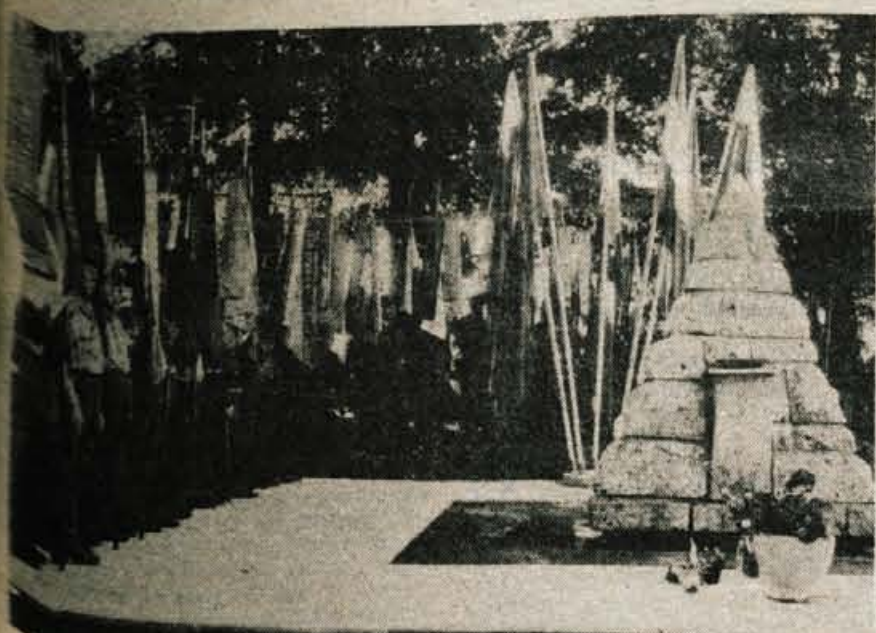
Idejo samoupravljanja moramo razvijati naprej, ne samo zaradi izjemne vsebine, ki je temelj za svobodo in pravico delavca, da sam razpolaga s svojim delom, ne samo zaradi družbene ureditve, ki jo, nenadomestljivo, moramo utrjevati in razvijati, temveč tudi zaradi podjarmljenih in zatiranih ljudstev po svetu, ki vidijo v ideji samoupravljanja svojo prihodnost in uresničevanje svojih sanj. Vedeti pa moramo da ima vsak razvoj težave, tudi samoupravljanje, je poudaril tovarš Vipotnik.

Udin boršt naj postane zbiralnišče množic. Sem naj prihajajo po svoj počitek delovni ljudje, tu naj se rekreirajo mladi, taborniki, športniki. Ostanje naj živ spomin na najtežje dni.

Novo ploščo na spomeniku je odkril nekdanji komandant Koroškega odreda Franc Šiško-Črto, Janez Mohar-Potok iz Strahinja pa se je kot predstavnik krajevnih skupnosti Naklo zahvalil vsem, ki so prispevali za ureditev Udinega boršta in spominskih obeležij v njem in obljubil, da bodo krajski spomenik z okolico varovali in kar najlepše urejevali.

Se dolgo v popoldne je na robu Udinega boršta odmevala partizanska pesem.

D. Dolenc

Lepa in množična je bila nedeljska slovesnost v Udinem borštu. V kulturnem programu so sodelovali igralci Prešernovega gledališča iz Kranja, Linhartov orkester iz Radovljice, kranjska godba na pihala in Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja. Slavoslovni govornik je bil Janez Vipotnik. — Foto: D. Dolenc

40-letnica bitke na Lipniški planini

Čas ne izpere krvi

neenakovrednem boju z Nemci je 9. septembra 1942 na Lipniški planini padlo 25 borcev Selške čete in I. grupe odredov, med njimi tudi komandant, predvojni revolucionar in narodni heroj Jože Gregorič-Gorenj. Krvave dogodke je ob spomeniku padlim orisal Stefan Nemec, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko.

Lipniška planina — Čas ne izpere krvi hrabrih borcev, zastavonošev revolucije, ki so sejali seme upora in prižigali baklo svobode in lepše prihodnosti. Tudi po štiridesetih letih spomin ne zbledi, na kraju krvavih dogodkov v zavesti še živijo smrtonosni strel iz sovražnikovih pušk, krvave rane od še vročih telesih borcev, komaj slišno stokanje ranjenih...

9. septembra 1942. Borci Selške čete I. grupe odredov se nenehno pripravljajo zaradi nemških hajk. Prejajo so oboroženi, preveč imajo inčev v svojih vrstah, da bi se zdeli za neposredni spopad. Komandant Jože Gregorič in komisar Kebe-Stefan se odločita za napad preko Jelovice. V ranem popoldneju se zbrani borci v 9. septembra krenejo borci v večji tišini na pot, previdno spremljajo cesto Raztok — Drazgoše in spuščajo v dolino med Pašnjim vrhom in Drazgoško goro. Med

sestopenjem jih presenetijo Nemci, ki užgejo po zaščitnici. Janko Prezelj-Stane je ranjen v nogo, razpognjena četa nadaljuje pohod. Na Lipniški planini nov ogenj švabskih strel. Borci se ne predajo, prebijajo se skozi obroč. Večini ne uspe. Sredi temačnih jelovskih gozdov je našlo prerano smrt 25 borcev, osem je bilo ranjenih. Komandant Jože Gregorič je ob hudih bolečinah še zmožal toliko moči, da je odvil detonator bombe in si pred pretečimi nemškimi kremplji vzel življenje. Živ ni hotel priti v njihove roke.

Tako je pripovedoval mladim iz radovljiške in z jesenjske občine, vojakom, aktivistom in vsem zbranim, ki so se na Lipniško planino povzpeli iz več smeri — z Rovtarice, iz Bodlajke in prek Mošenjske planine sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Stefan Nemec. V nadaljevanju je orisal revolucionarno pot Jožeta Gregoriča-Gorenja; kako je na Jesenicah nagovarjal napredne delavce za borbo proti kapitalistič-

nim oderuhom, organiziral prostovoljce in z njimi sam odšel v Španijo, pobegnil iz francoskih zaporov in se v času preteče fašistične nevarnosti zopet vrnil na Jesenice, kjer je ob okupaciji organiziral tudi prve partizanske enote.

Zatem je slavoslovni govornik namenil besedo, dve pisanju o narodnoosvobodilni borbi. »Na Gorenjskem imamo precej monografij, ki opisujejo borbe posameznih partizanskih enot,« je dejal. »Potrebujemo pa celovit pregled in vsebinsko oceno NOB ter predvojnega revolucionarnega gibanja. To naj bi bila temeljna naloga gorenjskih muzejev in bodočega muzeja revolucije. Velja pohiteti, saj se čas slavnega obdobja zgodovine naglo odmika. Še žive priče več pripomorejo k vsebinskemu prikazu narodnoosvobodilne borbe kot še tako popolni dokumenti,« je ob koncu poudaril Stefan Nemec.

Svečanost na Lipniški planini so pripravile osnovne organizacije borcev in mladine radovljiške in jesenjske občine. V domiselnem kulturnem programu so sodelovali recitatorji iz Radovljice in železarska godba z Jesenic. Po slovesnosti ob spomeniku je bilo na Rovtarici partizansko srečanje.

C. Zaplotnik

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Kako preseči razkorak

Kongresna stališča in usmeritve za uresničevanje gospodarske stabilizacije so znana. Toda kaj dosti naprej od kritičnih ugotovitev na republiškem in zveznem kongresu nismo prišli. To dokazujejo tudi najnovejše analize uresničevanja razvojnega programa za leto, ki dokazujejo, da se najvažnejši cilji ne uresničujejo, da nam peša proizvodnja in, da kljub visokim indeksom izvoza ni pričakovane deviznega priliva in je s tem ogrožen najpomembnejši cilj gospodarske stabilizacije — zagotavljanje zunanje likvidnosti države in zagotavljanje vsaj doseženega obsega proizvodnje.

Vse to zahteva dosledno akcijsko naravnost vseh organiziranih političnih sil, posebej se Zveze komunistov. Vse to z enim ciljem — za boljše gospodarske rezultate, ki bodo vodili k gospodarski in družbeni stabilizaciji in za to je potrebno dosledno premagovanje idejnopolitičnih vprašanj pri uresničevanju gospodarske stabilizacije.

Komunisti morajo biti vodilna idejnopolitična sila, zato morajo svojo aktivnost nameniti iskanju poti za premagovanje idejnopolitičnih težav, ne pa obravnavi podatkov in informacij o gospodarskih gibanjih. Skratka, oceniti morajo razkorak med nujnim in doseženim in razprave usmeriti v upravljanje, kako preseči ta razkorak.

Tako je treba še posebej obravnavati izpolnjevanje planov, delitev dohodka in osebnih dohodkov, izgube in sanacijske programe, investicije in izvozne obveznosti, dohodkovno povezovanje in ne nazadnje tudi izpolnjevanje samoupravno in zakonsko sprejetih obveznosti. V reševanje teh problemov se morajo vključiti prav vsi komunisti in organizacije ZK morajo biti pobudniki za obravnavo in reševanje teh vprašanj v delegatskih skupščinah na vseh ravneh.

L. B.

Potrebno je delo, ne novi sklepi

KLANJ — Kongresni dokumenti, dolgoročni program stabilizacije ter drugi že sprejeti dokumenti dajejo komunistom dovolj izhodišč, da se že pred sejo CK ZKS in CK ZKJ lotijo tekočih gospodarskih in družbenopolitičnih vprašanj. Gre za to, da komunisti v vseh sredinah ocenijo, kje so odpori in odkloni pri uresničevanju zastavljene politike in da ugotovijo, kje so temeljni razlogi za premajhno aktivnost komunistov. Pri zagotavljanju osnovnih pogojev za naš nadaljnji razvoj, so poudarili na posvetu, ki ga je v petek sklical Medobčinski svet ZKS za Gorenjsko in se ga je udeležil tudi predsednik CK ZKS Andrej Marinc.

V uvodnih besedah je Stefan Nemec poudaril, da je gorenjsko gospodarstvo sicer v prvem polletju doseglo ugodne poslovne rezultate, vendar se na indeksne primerjave ne gre preveč zanašati, ker se zlasti v zadnjem času pojavljajo težave zaradi pomanjkanja materialov za proizvodnjo tudi v izvozno izrazito usmerjenih delovnih organizacijah kot so IBI, Planika, Alpina, Peko, Iskra in še nekaterih drugih. Zato je treba vse sile usmeriti v to, da se ohrani proizvodnja.

Predsednik slovenskih komunistov Andrej Marinc pa je še posebej opozoril na zaostrene gospodarske razmere tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji, kjer je ključno vprašanje zagotavljanje likvidnosti Jugoslavije. Osnovne usmeritve razvoja za leto 1982 se namreč ne uresničujejo, najslabše pa je v proizvodnji, ki je sposobna in primerna za izvoz. Indeks, je poudaril predsednik slovenskih komunistov, so sicer ugodni, toda deviznega priliva ni. Zvezni izvršni svet je ugotovil, da organizacije združenega dela in banke, ki imajo ekspoziture v tujini zadržujejo devize in tako rešujejo predvsem svoje likvidnostne probleme. Skupne težave pa prelagajo na ramena drugih. Zato je nujno potrebno takoj pogledati, kdo se tako obnaša in komuniste, ki so za take razmere odgovorni, poklicati na odgovornost.

Dr. Andrej Robič je spregovoril o razmerah v zdravstvu in opozoril, da je sedanjim težavam vzrok neuresničevanje svobodne menjave dela na eni strani ter preslabo izkoriščanje notranjih rezerv na drugi. Predvsem se bo treba v zdravstvenih

organizacijah spopasti z uresničevanjem nagrajevanja po delu. Stane Pirnat je spregovoril o razmerah v kmetijstvu, kjer so bili v zadnjem času doseženi ugodni rezultati, vendar bodo komunisti morali več skrb posvetiti boljši oskrbi z mesom in izgubam v klavniški industriji. Povedal je tudi, da zamrznjene cene veljajo le za finaliste, medtem ko si surovinarji spet režejo večji kos kruha s samoupravnimi sporazumi o cenah materialov. Albinca Turšarjeva je opozorila na neusklajenost planiranja in težave, ki jih imajo pri izgradnji elektrojekarne na Jesenicah, ker ne vedo, če je ta investicija vključena v prednostni načrt investicij republike. Dr. Branko Berčič je poudaril, da je nujno potrebno zaostri odgovornost vseh kadrov v gospodarstvu in v negospodarstvu in da bi se morala ZK bolj ukvarjati z načrtnim kadrovanjem. Ivanka Šulgajeva pa je govorila o kršitvah dogovora o delitvi dohodka in opozorila da je težko dosledno izvajati predvidene ukrepe, če se dogovora ne držijo celo nekateri izvršni sveti in občinske uprave.

Gospodarske razmere zahtevajo, so poudarili na zaključku posveta, da se komunisti v vseh oblikah delovanja borijo za uresničevanje dogovorjenih ciljev. Prevladati mora spoznanje, da je treba izločiti prav vse, kar v sedanjem trenutku ni nujno potrebno, da bi izboljšali reprodukcijsko sposobnost gospodarstva in da uredimo blagovno denarne odnose. Hkrati pa mora iz vseh razprav izveneti tudi resnica, da nam zaostrene razmere omogočajo, da uveljavimo kvaliteto gospodarstva in uskladimo celotni razvoj z realnimi možnostmi.

L. Bogataj

Sporočila
v Glasu imajo
vedno uspeh

Devize za usnje ali čevelj

Gospodarske težave, predvsem pa zakon o razpolaganju z ustvarjenimi devizami, rušijo že prej oporečno ravnovesje v usnjarskopredelovalni reprodukcijijski verigi — Samoupravni sporazum med slovenskimi udeleženci, ki sloni na dohodkovnem povezovanju, težav z oskrbo surovin ne bo rešil, dokler za njegovo uresničitev ne bo trdnjših gospodarskih pogojev — Večji ostanek ustvarjenih deviz, realna vrednost dinarja in zmanjšanje družbene režije so po mnenju delavcev iz usnjarskopredelovalne industrije pot, ki vodi k boljšemu poslovanju

Žiri — Kongres zveze sindikatov, tako slovenski kot za njim jugoslovanski, bo moral spregovoriti o problemu odstopanja od začrtane gospodarske politike, s katerim je tesno povezana tudi zaostritev odgovornosti in sprememba nekaterih zakonskih določil, če bo treba, celo zakona o združenem delu.

Tega dela naše družbene prakse, ki v zaostrenih pogojih gospodarjenja kaže še večji razkorak med sprejetim in uresničnim, so se dotaknili predstavniki največjih delovnih organizacij v slovenski usnjarsko-predelovalni industriji, ki so v petek v žirovski Alpi razpravljali o povezovanju na dohodkovnih osnovah.

Menili so, da povezovanje kljub pravkar osvojenemu samoupravnemu sporazumu ne bo uspelo, dokler udeleženci v reprodukcijijski verigi ne bodo dobili pogojev za to. To pa v prvi vrsti pomeni, dokler se delež razpolaganja z ustvarjenimi devizami ne bo dvignil in dokler njihov dohodek zaradi izvoza ne bo trpel 30 do 50 odstotkov izgube, to je, dokler ne bo realnega tečaja dinarja. Izvozne stimulacije, ki izgub ne pokrivajo,

so namreč precej ponesrečeno nadomestilo umetnemu ohranjanju vrednosti dinarja, ki daje po uho velikim dolžnikom.

Slovenska usnjarsko predelovalna industrija bi za uspešno delo, to je za zagotovitev surovin in reprodukcijskih materialov, le tako bi se naprej lahko vzdrževala in celo povečala raven izvoza, rabila vsaj 60 do 65 odstotkov deviz, ki jih ustvari. Čevljarji tožijo, da je tretjinski ostanek za uvoz in za združevanje v domači reprodukcijijski verigi odločno prenek. Kot finalisti nosijo najtežje breme. Usnje morajo plačevati celo po dvakratni ceni, medtem ko za uvožen, ki je cenejši in običajno boljše, nimajo več dovolj deviz. Razen tega bi vsakdo rad iz uvoženega čevlja potegnil svoj delež dolarjev: klavničar, usnjar, tekstilec, gumar...

Najhuje pri tem pa je, ker se devizni problem v usnjarskopredelovalni industriji vrti v začaranem krogu. Tudi usnjarjem, kot so povedali predstavniki industrije usnja z Vrhnike, se ne godi bolje, čeprav jim čevljarji očitajo monopolni položaj

na domačem trgu. Uhojenih izvoznih poti, ki so si jih težko priborili, ne morejo dopustiti kljub temu, da v Jugoslaviji uvozimo kar polovico potrebnega usnja. Za to polovico pa seveda rabijo devize.

S tem se poraja vprašanje, kdo naj pravzaprav izvažajo. Usnjar usnje, ki je čevljarju surovina, ali čevljar čevlj, ki je izdelek višje vrednosti? Prav bi vsekakor bilo, da surovina ostane doma, vendar pa čevljarji zaradi novega zakona o razpolaganju z devizami usnjarem ne morejo zagotoviti dovolj konvertibilnega denarja za uvoz predvsem govejega usnja. Hkrati usnjar kot udeleženec v reprodukcijijski verigi dobi od izvoženega čevlja, ki je opremljen z nizom družbenih in drugih stroškov, dobi manj kot od izvoženega usnja. Njegova izvozna prizadevanja je torej treba razumeti tudi po tej plati.

Spoštovanje samoupravnega sporazuma, sklenjenega v slovenski usnjarskopredelovalni industriji, bo zaradi številnih nespodbudnih godarskih vplivov vsekakor zelo zahtevna naloga. Nihče trenutno tudi ne pozna recepta, po kakšnih enotnih merilih bi dohodkovno povezovanje v reprodukcijijski verigi lahko kar najbolje speljali, in to brez povečanja administrativnih stroškov, ki jih tako povezovanje prinaša. Gospodarske razmere namreč tej branži že resno zajedajo dohodek in ogrožajo obstoj. Zato tudi ni neupravičena zahteva delavcev, ki jo prenašajo na oba kongresa zveze sindikatov, da je treba zmanjšati družbeno režijo, začeti pri vrhu.

H. Jelovčan

Za materiale zmanjkuje deviz

Kljub 92-odstotnemu povečanju izvoza na konvertibilni trg bo delavcem Peka do konca leta zmanjkalo za nakup materialov 1,8 milijona dolarjev — Posojilo lahko dobijo, a jih skrbi, kako bodo denar vrnili, saj ne vedo, s kakšnim deležem deviz bodo takrat razpolagali

Tržič — Čeprav do polletja v tržičem Peku zaradi pomanjkanja surovin in reprodukcijskih materialov niso ustavljali proizvodnje, pa se težave spet kažejo v zamu-

janju dobavnih rokov za izvoz obutve za jesen in zimo, kar slabo vpliva tudi na sklepanje poslov za naslednje leto.

V sedmih mesecih letos so delavci

Peka izvozili za odstotek več izdelkov kot v enakem lanskem obdobju in ustvarili 14 milijonov dolarjev. Kljub »skromnemu« povečanju izvoza pa je njegova struktura bistveno drugačna. Kar za 92 odstotkov ga je več na zahodni trg in za 44 odstotkov manj na vzhodni. Izvoz v celotni Pekovi proizvodnji predstavlja 52 odstotkov parov obutve. Na drugi strani je uvoz za petnajst odstotkov nižji, tako da znaša pozitivna razlika v menjavi s konvertibilnim trgom blizu pet milijonov dolarjev. Lani v istem času presežka ni bilo.

Zaradi prednosti, ki jo Peko daje izvozu, so bile v prvih mesecih domače prodajalne nekoliko osiromašene. Izbira se je izboljšala šele aprila, kljub temu pa zamude še niso uspeli povsem nadoknaditi. V svojih trgovinah so prodali za šest odstotkov manj obutve. To se odraža tudi na dohodku. Načrtovanega niso dosegli predvsem zaradi skokovite podražitve materialov in razkoraka med njihovimi cenami in cenami obutve, ki jo prodajajo na konvertibilnem trgu.

Ne glede na težave so pogledi tržičkih čevljarjev še naprej uprti v čim večji izvoz, ki jim ga narekuje zlasti skromen ostanek ustvarjenih deviz. Zato so že junija izoblikovali predlog dopolnitve letnega plana. V njem so dali prednost konvertibilnemu izvozu in iskanju novih izvoznih poti, prihranku pri stroških materialov in s tem tudi deviz, medtem ko z domačimi dobavitelji materialov iščejo načine, da bi se proizvodnja čim bolj nemoteno odvijala, kar je tudi pogoj za uresničitev izvoznih obveznosti.

Za normalen potek proizvodnje, katere 55 do 60 odstotkov je usmerjene na konvertibilni trg, bi v Peku potrebovali 66 odstotkov ustvarjenih deviz. Ker jim jih ostane komaj polovico manj, se z zunanjimi kupci dogovarjajo za posle v obliki dodelave, čim več uvoženih materialov skušajo nadomestiti z domačimi, kolekcije za jugoslovanski trg prilagajajo domačim materialom, ki ne zahtevajo toliko deviz, prek gibljivega dela osebnih dohodkov pa spodbujajo delavce k boljšemu delu in nižjim stroškom. Razen tega se trudijo, da bi težave porazdelili tudi na domače dobavitelje materialov, ki zahtevajo devizna združenja, da bi bila obveznost Peka nekoliko manjša. Izkoriščajo tudi možnosti najemanja bančnih posojil.

Kljub temu bo delavcem tržiškega Peka za nakup tujih in domačih materialov do konca leta zmanjkalo približno 1,8 milijona dolarjev. Dobijo jih sicer lahko v banki ali pri dobaviteljih, vendar pa jih skrbi, kako bodo denar vrnili, saj ne vedo, s kakšnim deležem deviz bodo takrat razpolagali. Zato bi radi čimprej vedeli, tako kot vsi izvozniki, koliko deviz jim bo ostalo prihodnje leto.

H. Jelovčan

Dobri izvozni rezultati

V letošnjem prvem polletju je v jeseniški občini fizični obseg industrijske proizvodnje porasel za 0,2 odstotka — Jeseniško gospodarstvo uspešno izpolnjuje zahtevne naloge na področju zunanjetrgovinske menjave — Največja izguba na Gorenjskem, pretežni del nastal v Železarni

Jesenice — V jeseniški občini ocenjujejo, da kljub visokim nominalnim rezultatom gospodarjenja v letošnjem prvem polletju z rezultati ne morejo biti zadovoljni. Skoraj izključno so posledica rasti cen, saj beležijo le 0,2 odstotni porast fizičnega obsega industrijske proizvodnje, visoke pa so tudi izgube. Dobri pa so rezultati na področju zunanjetrgovinske menjave ter dejstvo, da porabljena sredstva brez obvezne amortizacije niso naraščala hitreje kot celotni prihodek.

Načrtovali so 4 odstotni porast fizičnega obsega proizvodnje, ob koncu prvega četrtletja je bil še dober, do konca polletja pa je upadel na samo 0,2 odstotka. Družbeni proizvod se je nominalno povečal za dobrih 26 odstotkov, kar je odstotek več kot so načrtovali. Vendar moramo vedeti, da so tudi cene precej višje od predvidenih. Pozitivno pa je, da so porabljena sredstva brez obvezne amortizacije, ki je porasla za 60 odstotkov, porasla za 26 odstotkov, kar je toliko kot se je povečal celotni prihodek.

Dobri so uspehi jeseniškega gospodarstva na področju zunanjetrgovinske menjave, kjer so si zadali zahtevne naloge. Izvoz se je povečal za dobrih 36 odstotkov, na konvertibilno tržišče celo za dobrih 97 odstotkov. Uvoz je bil večji le za 8,4 odstotka, s konvertibilnega tržišča za 6 odstotkov. V prvem polletju so tako dosegli dobrih 43 odstotkov načrtovanega izvoza, na konvertibilni področje 55,5 odstotkov načrtovanega. Pokritje uvoza z izvozom tako znaša nekaj več kot 70 odstotkov, na konvertibilnem tržišču skoraj 85 odstotkov. Največji izvoznik je seveda Železarna, saj je udeležena kar z 88 odstotki. Izvozila je za 648 milijonov dinarjev izdelkov, kar je dobrih 40 odstotkov več kot lani v istem razdobju. Izvozni načrt je uresničila 44,4 odstotno in dosegla 63 odstotno pokritje uvoza z izvozom.

Manj razveseljuje so izgube v jeseniškem gospodarstvu, največje na Gorenjskem, saj 230 milijonov dinarjev izgube jeseniškega gospodarstva 63 odstotkov gorenjske. Pretežni del je nastal v Železarni, saj nekaj več kot 200 milijonov dinarjev izgube v devetih temeljnih organizacijah Železarne predstavlja skoraj 88 odstotkov celotne. Nastala je zaradi izpada dohodka vsled krepko povečanega izvoza, slabe oskrbe z materialom, neplačanih prihodkov v višini 156 milijonov dinarjev in neusklajenosti cen surovin, izdelavnega materiala in končnih izdelkov. Z izgubo so poslovali še Hidroelektrarna Moste, Elektro Žirovnica in Izolirka Jesenice. Pri prvih dveh je izguba odsev polletnega poslovanja vsega slovenskega elektrogospodarstva, Izolirka pa kot kaže izdelki posebej na tujem ne gredo dobro v prodajo, saj je načrtovani izvoz dosegla le 12,8 odstotno, v primerjavi z lanskim polletjem pa je več kot za polovico manjši.

M. Volčjak

Stara navada — železna srajca

Že lansko jesen je družbeni svet pri Službi družbenega knjigovodstva v Kranju pričel z akcijo, da bi gorenjske delovne organizacije svoja izplačevanja osebnih dohodkov »razpršile« čez ves mesec. Da bi ne bili plačilni dnevi le štirinajstega ali petnajstega v mesecu, pač pa vsaj pet, šest dni, to je tam od desetega pa do šestnajstega v mesecu. Kakšne težave si povzročamo, dobro vemo: tiste dni, ko je plača, so polne trgovine, pošte, banke. Povsod vrste, povsod negodovanja, slaba volja in tudi — slabše usluge. Kako radi bi, verjemite trgovci videli, da bi ves mesec solidno stregli strankam, in tudi veliko lažje bi te izbirale. Tako pa pol meseca stoje, se predstavljajo sem in tja po trgovini in se dolgočasijo. Ko pa pride tisti petnajsti, pa ne morejo podelati vsega. Prav tako hudo je na okencih pošt in bank, kjer tudi hočemo vsi hkrati njihove usluge. In potem se jezimo vsi: oni, ki hite in mi, ki čakamo. Pa kaže, da nas vse skupaj ne izuči. Stara navada — železna srajca.

Služba družbenega knjigovodstva bo te dni spet poskušala pri posameznih delovnih organizacijah predlagati koledar izplačevanja osebnih dohodkov. Ne gre zaradi njih. V Službi družbenega knjigovodstva so danes tako tehnično

opremljeni in delavci pripravljeni delati tudi po urah, da so kos še hujšim konicam in obvladajo tisoče in tisoče nalogov na dan. Toda problem je drugje. Pa ne samo v trgovinah, na okencih pošt in bank. Problem je tudi v tem, da iz bank naenkrat dvignemo toliko denarja in s tem ogrozimo normalno poslovanje bank. Če bi izvršni sveti po občinah dali temu problemu malo več poudarka, bi mogoče lažje šlo. Tako pa so ti prav zdaj preobremenjeni s problemi preveč izplačanih osebnih dohodkov, s kršitelji družbenega dogovora. Pa vendar bo treba tudi v prihodnjem letu nadaljevati akcijo prerazporeditve datumov izplačevanja osebnih dohodkov. Nekaj se je v tem letu vendarle že premaknilo. Že tisto, da so nekatere delovne organizacije začele z izplačevanjem večje vsote akontacij osebnega dohodka v denarju takoj po prvem v mesecu. Veliko pomeni tudi večje število imetnikov tekočih računov in plačevanje računov storitev s trajnimi nalogi. Toda veliko bi se z dobro voljo in pametno organizacijo dela v delovnih organizacijah še dalo storiti. Upajmo, da pobuda družbenega sveta Službe družbenega knjigovodstva ne bo naletela na gluha ušesa. Ne gre zanje, verjemite, temveč za vse nas.

D. Dolenc

Koristna menjava

Radovljica — S slavnostno sejo delavskega sveta je več kot 500-članski delovni kolektiv Tovarne merilnih instrumentov v Otočah proslavil trojni jubilej: 36-letnico ustanovitve Iskre, 21-letnico tovarne v Otočah ter 25-letnico zgledega sodelovanja z avstrijsko firmo Goerz Electro. Priložnost so izkoristili tudi za podelitev jubilejnih priznanj dela. Metka Bešter, Stefka Laharnar, Vera Praprotnik in Ivanka Sodnikar so kolektiv Iskre zveste že 30 let, sedemica delavcev je prejela priznanje za 25 let dela v Iskre, 16 delavcev za 20 in 28 članov kletiva za deset let dela. Veliko število jubilejnih potrditev, da so delavci zadovoljni tovarno, z odnosi v njej, z delitvijo prihodka in vsem, kar delavca tako dolgo veže na kolektiv.

Malo so na slavnostni seji govorili preteklih obdobjih, na katera so vezani veliki delovni uspehi. Več rbi povzroča delavcem sedanjost prihodnost gospodarjenja, v prvi vrsti nezavidljivi gospodarski kazalci v prvi polovici letošnjega leta. Samokritično ugotavljajo, da za to niso krivi le neugodni pogoji gospodarjenja. Tudi v lastnih vrstah so slabosti.

Minili so časi, ko smo brez posebnega truda dosegli ugodne rezultate, je na slavnostni seji dejal direktor tovarne Jernej Vrtačnik. »Prišli so časi, ko vse bolj prihaja do izraza

delo, ne samo sedanje, tudi minulo. Korenito moramo zato spremeniti odnos do dela in do reprodukcijskih sredstev, če hočemo poslovno leto kakor tudi vsa nadaljnja v tem srednjeročnem obdobju končati bolj kot prvo polletje.«

Slavnostne seje delavskega sveta so se udeležili tudi predstavniki dunajske firme Goerz Electro, priznanega podjetja s področja merilne tehnike, s katerim Tovarna merilnih instrumentov Otoče uspešno sodeluje 25 let. Prvi dogovor, podpisan v takratni Iskre Elektromehaniki v Kranju, je vseboval določila o nakupu licence za izdelavo univerzalnega merilnega instrumenta in o dobavi nekaterih sestavnih delov. Deset let zatem je bila podpisana prva kooperacijska pogodba. V 14-letnem obdobju tovrstnega sodelovanja je vrednost menjave med dunajskim partnerjem in Iskro Otoče dosegla 11 milijonov šilingov, že v naslednjih petih letih pa naj bi narasla na načrtovanih 25 milijonov.

Delovni kolektiv iskrške Tovarne merilnih instrumentov Otoče je ob četrtoletnici vzajemnega sodelovanja z dunajskim Goerz Electro predstavnikom podjetja podelil posebno priznanje z željo, da bi menjava med njimi še naprej potekala v obojestransko korist.

C. Zaplotnik

S slavnostne seje delavskega sveta Tovarne merilnih instrumentov Iskra Otoče v sindikalnem izobraževalnem centru Radovljica. — Foto: C. Z.

Izlet vendarle bo

Zapletlo se je tistega dne, ko je tajnica že pisala vabila, direktor pa ji je prepovedal, da jih odda na pošto. Varčevati moramo, je dejal. V Gozdnem gospodarstvu Bled se je to zgodilo, na izlet bi morali kmetje, združeni v temeljni organizaciji kooperantov.

Zgodbe s tem seveda ni bilo konec. Da bi nekdo kar tdko na hitro pravil z našim izletom, to vendar ne gre, so vzkipele kmetje. Če bi nam na sestanku pojasnili, da izletov ne bo več, bi razumeli. Tako pa smo sklep sprejeli na našem centralnem svetu temeljne organizacije, izlet je vključen v program našega izobraževanja. Sicer pa naš izlet ni nikakršno razmetavanje denarja, vselej je izredno dobro organiziran, marsikaj lahko vidimo, kar nam koristi pri našem delu.

Slednje, lahko rečemo, drži. Veto so si hoteli ogledati Istro posebej okoli Poreča, kjer so zadnja leta na področju kmetijstva veliko naredili. Na nekdanj zapuščenih njivah zori pšenica, na novo so zasajeni vinogradi, kmetje oziroma zadruga imajo trden dogovor s hotelirji in gostinci, tudi čez cene se ne pritožujejo. Marsikaj koristnega bi naši kmetje tam videli in slišali, pose-

bej, ker so se o strokovnem vodstvu dogovorili z Zadržno zvezo Hrvatske.

Izlet brez zadrege torej lahko rečemo strokovna ekskurzija. In prav to se mi zdi pri vsem tem najbolj pomembno. Posebej, če se spomnim koliko manj koristnih izletov smo in jih še prirejamo po naši deželi.

In kakšen je zaključek zapleta. Kmetje so se na svojem centralnem svetu ponovno odločili, da na izlet gredo. Le skrajšali ga bodo za en dan in sami prispevali namesto tisoč din, polovico potrebnega denarja.

Volk je torej sit in koza cela. In v čem je poduk zgodbe, da smo jo zapisali. Brez dvoma v tem, kako znamo — ne le v Gozdnem gospodarstvu Bled — narediti vihar v loncu vode. Vihar, ki sam po sebi ne more narediti veliko škode, krepko pa lahko okruši naše medsebojne odnose.

Še nekaj se nam lahko utrne ob tej zgodbi. Res se varčevanje začne pri vsakem dinarju. Toda, če bi se tako ognjevitvo pogovarjali o dinarju, ki ga moramo še zaslužiti, kot se o dinarju, ki ga želimo porabiti, bi bila naša stabilizacija lažje uresničljiva.

M. Volčjak

KRANJ

PREDLOGI DNEVNIH REDOV ZA

5. sejo Zbora združenega dela
5. sejo Zbora krajevnih skupnosti
5. sejo Druženopolitičnega zbora Skupščine občine Kranj

za sredo, 22. septembra 1982, ob 15. uri v sejnih dvorinah poslopja Skupščine občine Kranj

Dnevni red

1. Izvolitev komisije za verifikacijo poročila in ugotovitev sklepčnosti
2. Odobritev zapisnikov 3. in 4. seje zborov in skupnega zasedanja ter poročila o izvršitvi sklepov
3. Poročilo o gospodarskih rezultatih v 1. polletju 1982 v občini Kranj
4. Predlog za izdajo zakona o spremembah v občini Kranj
5. Samoupravni sporazum o usmeritvi dela prodajne cene bencina in plinskega olja
6. Predlog dogovora o podeljevanju domicilov enotam in službam NOV in POS
7. Odlok o davku za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v občini Kranj za obdobje do leta 1985
8. Odlok o spremembah odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti v občini Kranj
9. Odlok o spremembi odloka o urbanističnem načrtu Kranja
10. Odlok o zazidalnem načrtu Drulovke
11. Odlok o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih, ki so po ZN Drulovka namenjena za kompleksno stanovanjsko gradnjo
12. Uporaba sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji
13. Podelitev velike plakete občine Kranj za najboljšo selekcijo na IX. filmskem festivalu »Sport in turizem« v Kranju
14. Kadrovske zadeve
15. Predlogi in vprašanja delegatov in delegacij

Odprava škode v občini Brežice

Lansko pomlad je močna pozeba in plazenje terena v občini Brežice povzročila na vinogradnih površinah in komunalnem ter stanovanjskem gospodarstvu za 103.948.350 din škode, ki presega 3 odstotke družbenega proizvoda občine Brežice v letu 1980.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SRS zato predlaga vsem občinskim skupščinam, da dovolijo uporabo sredstev solidarnosti SR Slovenije v višini 5.275.300 din kot delno sanacijo posledic naravne nesreče občine Brežice.

Podelitev plakete občine Kranj

V Kranju bo od 13. do 18. oktobra letos IX. mednarodni festival športnih in turističnih filmov. Do 1. septembra je bilo prijavljenih že 112 filmov iz 26 držav z vseh kontinentov. Nagrade na festivalu podeljuje v skladu s festivalnim pravilnikom mednarodna žirija, ki jo imenuje upravni odbor festivala. Upravni odbor za pravo športnega in turističnega filma Kranj predlaga družbenopolitičnemu zboru Skupščine občine sklep, po katerem naj se za najboljši izbor filmov na IX. mednarodnem festivalu v Kranju sodelujoči državi podeli velika plaketa občine Kranj.

DOGOVORIMO SE

Predlogi in osnutki odlokov

Odlok o davku za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v občini Kranj za obdobje do leta 1985 (predlog) – Zakon o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane v obdobju 1982–1985 določa, da za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane na ravni občin lahko občinske skupščine s odloki predpišejo posebni občinski davek iz osebnega dohodka delavcev in da se tako zbrana sredstva zbirajo v skladih za intervencije, ustanovljene po določbah zakona o intervencijah v kmetijstvu in porabi hrane.

Ker se za intervencije v kmetijstvu v občini Kranj zbirajo sredstva že na podlagi samoupravnega sporazuma, predloženi odlok izenačuje podpisnike samoupravnega sporazuma in tiste delavce, ki niso pristopili k sporazumu. Obveznost po samoupravnem sporazumu je 0,3 odstotka, po odloku pa 0,45 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Obveznost po odloku je izračunana tako, da bodo glede na krajšo dobo odplačevanja do konca srednjeročnega obdobja delavci, ki plačujejo sredstva po samoupravnem sporazumu ali odloku, plačali realno enako višino sredstev v samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane.

Zavezanici po odloku bodo plačevali davek iz osebnega dohodka, medtem ko imajo zavezanici po samoupravnem sporazumu še vedno možnost, da kot vir financiranja sklada izberejo med osebnimi dohodki, skladom skupne porabe in skladom rezerv.

Odlok o spremembah odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti v občini Kranj (predlog) – Skupščina občine Kranj je osnutek odloka o spremembah odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti v občini Kranj obravnavala in sprejela na sejah zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti 23. junija letos in ga dala v razpravo.

Glede na pripombe dane v razpravi se predlog odloka od osnutka razlikuje pri oddajanju turističnih sob in opravljanju prodaje na drobno. Glede turističnih sob je v predlogu odloka natančno določeno, da občani lahko v svojih zasebnih gospodinjstvih, počitniških hišicah ali kmetijskih gospodinjstvih sprejemajo domače goste preko organizacij združenega dela ali preko turističnih društev, inozemske goste pa le preko organizacij združenega dela, ki so registrirane za opravljanje zunanjetrgovinskega prometa.

Glede opravljanja prodaje na drobno pa je predlog odloka v primerjavi z osnutkom dopolnjen tako, da bo v izvenmestnih krajevnih skupnostih občan lahko pridobil obrtno dovoljenje za prodajo na drobno le v primeru, če tudi v sosednji krajevni skupnosti v oddaljenosti 2 km (v mestu 200 m) ni ustrezne prodajalne, seveda pod pogoji, da je za obe krajevni skupnosti skupaj zadostno število kvadratnih metrov prodajnih površin na prodajalca. Ta omejitev ne bo veljala za prodajo sadja in zelenjave.

V primerjavi z osnutkom pa je predlog odloka dopolnjen tudi z odločbo, po kateri bo občan lahko pridobil obrtno dovoljenje za prodajo na drobno v tistih krajevnih skupnostih, kjer je iz planov organizacij združenega dela sicer predvidena gradnja zadostnih prodajnih kapacitet, pa v srednjeročnem obdobju ta ni realizirana, ne glede na to, da se bo ponovno pojavila v planskih dokumentih.

Odlok o spremembi odloka o urbanističnem načrtu Kranja (predlog) – Podjetje za PTT promet Kranj je zaprosilo za izdelavo lokacijske dokumentacije za gradnjo rajonske avtomatske telefonske postaje (RATC) v Bitnjah na zemljišču parc. št. 1507 in 1509/1 k.o. Bitnje, ki predstavlja kmetijsko zemljišče na tako imenovanem Križnarjevem polju. To je delno zamočvirjen travnik ob potoku Žabnici. Kmetijska zemljiška skupnost je k lokaciji dala soglasje.

Po urbanističnem načrtu mesta Kranj leži zemljišče v območju označenem z oznako F1 kot kmetijsko zemljišče. Da pa bi se omogočilo družbenoekonomsko ute-

meljeno gradnjo RATC, je treba ustrezno spremeniti urbanistični načrt na tem območju tako, da se okoli 2000 kvadratnih metrov kmetijskih površin spremeni v površine za komunalne servisne dejavnosti za gradnjo RATC v Bitnjah.

Vsa soglasja so že pridobljena, med javno razpravo pa k osnutku sprememb UN Kranja ni bilo pripomb, zato izvršni svet predlaga občinski skupščini, da predlog odloka sprejme.

Odlok o zazidalnem načrtu Drulovke (predlog) – Osnova za izdelavo zazidalnega načrta Drulovke je družbeni plan občine Kranj za obdobje 1981–1985 in sklep zborov skupščine občine o izdelavi ZN. Ta je bil izdelan v skladu z veljavnim urbanističnim načrtom, programsko nalogo, smernicami in mnenji upravljalcev prostora, propombami komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve in izvršnega sveta ter v seznanu s pripombami iz javne razprave osnutka zazidalnega načrta.

Zazidalni načrt Drulovke obsega izgradnjo 160 stanovanjskih enot v kolektivni in 184 enot v individualni gradnji na nekvalitetnih gozdnih površinah. Zasnova zazidalnega načrta izhaja iz naravnih danosti, tako da v največji možni meri ohranja obstoječi gozd ter tako oblikuje tip gozdnega naselja. Zazidava obsega 12 ha, celotno območje skupaj s površinami za širšo rekreacijo pa 21,8 ha. Oblikovanih je 8 sosedstev, kar omogoča boljše socialne kontakte, izgradnjo po fazah na način, ki ne bo oviral življenja v že izgrajenem sosedstvu. Posamezna sosedstva so predvidena ob glavni dovodni cesti, tako da se v največji možni meri ohranja obstoječi gozd in omogočajo samostojno bivanje v enem sosedstvu ter hkrati navezavo posameznega sosedstva na centralni del naselja ob vhodu vanj in stik z daniimi naravnimi kvalitetai (gozd, kanjon Save). Zasnova se tako v največji možni meri vklaplja v dani naravni prostor ter obstoječe naselje, hkrati pa omogoča nov in humanejši način bivanja.

Citljivost dajeta naselju dve dominantni dokaj močno izoblikovana os poselitve, pa tudi sečišča prečnih peš povezav z glavno osjo ter na ta način oblikovana vozlišča oziroma znamenja ob poti gibanja. Južna enota, ki leži ob cesti Kranj–Mavčice je oblikovana kot vhodna enota sosedstva, obogatena pa je tudi z nekaterimi objekti spremljajočega značaja, kot so trgovina za osnovno prehrano, kioski za časopise, cvetlice, tobak itd. Posamezna sosedstva sestavljajo samo individualni objekti (5 sosedstev) ali pa so ti mešani z blokovno gradnjo (3 sosedstva). Sosedstvo ima oblikovan centralni prostor namenjen skupnosti. Stanovanjske enote, ki so nanizane okoli centralnega dela nudijo možnost fleksibilnosti tako same soseske kot v enotah samih. S tako zasnovo je v največji možni meri omogočen odnos skupno-individualno.

Odlok o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih ki so po ZN Drulovka namenjena za kompleksno stanovanjsko gradnjo (osnutek) – Pridobitev zemljišča na podlagi občinskega odloka je v skladu z zakonom o prenehanju lastninske pravice na kompleksih, kjer je predvidena gradnja zazidalnega načrta. Sam zazidalni načrt je izdelan in pripravljen po Dogovoru o temeljih družbenega plana občine Kranj ter po družbenem planu občine Kranj za srednjeročno obdobje 1981–1985.

Osnutek odloka o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic je potrebno sprejeti hkrati z odlokom o zazidalnem načrtu Drulovke zaradi pridobitve na času (razprava o osnutku, potrebne geodetske meritve). Sama zazidava predstavlja usmerjeno in organizirano blokovno stanovanjsko gradnjo z ustreznimi objekti, zato mora biti vprašanje zemljišče rešeno hkrati s sprejemom tehničnega dela zazidalnega načrta, da bo možen takojšen začetek gradnje.

Samoupravni sporazum o usmeritvi dela cene bencina in plinskega olja

Skupščine republiške skupnosti za ceste Slovenije je na 24. seji 3. junija 1982 obravnavala in sprejela finančni načrt Republiške skupnosti za ceste za leto 1982. Posledice nastalega finančnega stanja presegajo pristojnosti in odgovornost same Republiške skupnosti za ceste, zato Skupščina skupnosti seznanja z nastalo situacijo tudi skupščine vseh občin v SR Sloveniji ter druge dejavnike odgovorne za urejanje nastalega stanja in jim ponuja v sprejem samoupravni sporazum o usmeritvi dela prodajne cene bencina in plinskega olja.

Priloženi samoupravni sporazum predvideva v prehodnem obdobju do 31. decembra letos usmeritev celotne višine sredstev iz dela prodajne cene bencina in plinskega olja na Republiško skupnost za ceste, za kritje vseh njenih obveznosti po finančnih načrtih za leto 1981 in 1982.

Sredstva za ceste vsebovana v maloprodajni ceni bencina in plinskega olja po 146. členu zakona o

cestah (Ur. list SRS št. 38/81) in po 30. in 31. členu zakona o javnih cestah (Ur. list SRS št. 51/71) pripadajo republiški skupnosti za ceste za vzdrževanje, rekonstrukcijo in gradnjo magistralnih in regionalnih cest, del sredstev pa pripada občinam za potrebo lokalnih cest in nekategoriziranih javnih cest (146. člen zakona o cestah in 31. člen zakona o javnih cestah). Sredstva vsebovana v maloprodajni ceni bencina in plinskega olja se lahko uporabijo za druge namene le, če presegajo obseg sredstev, potrebnih za vzdrževanje in varstvo cest.

Izvršni svet po obravnavi zadeve predlaga zborom občinske skupščine, da predlog sporazuma sprejmejo s tem, da se 4. člen spremeni tako, da se usmerjena sredstva uporabljajo za obveznosti Republiške skupnosti za ceste na področju vzdrževanja in varstva magistralnih in regionalnih cest za leto 1981 in 1982 in ne za kritje vseh njenih obveznosti po finančnih načrtih.

Gospodarjenje doslej še ugodno

V prvem polletju letos so bili gospodarski rezultati v kranjski občini ugodni – Z izgubo je poslovalo šest temeljnih organizacij združenega dela – Izvoz več zmanjšuje pa se uvoz

Kljub težkim pogojem gospodarjenja v prvem polletju, pa bi lahko polletne gospodarske rezultate organizacij združenega dela ocenili na splošno kot ustrezne, kar pa verjetno ne bo držalo tudi do konca tega leta.

V prvem polletju letos je kranjsko gospodarstvo izvozilo za 8 odstotkov več kot v enakem razdobju lani, uvoz pa je bil manjši za 11 odstotkov. Gospodarstvo občine je doseglo v polletju ugodne pogoje pokrivanja skupnega uvoza s skupnim izvozom kot v prvih treh mesecih, medtem ko se je pokrivanje konvertibilnega uvoza s konvertibilnim izvozom malenkostno poslabšalo.

Kljub predelovalnemu značaju kranjske industrije in njeni razmeroma visoki uvozni odvisnosti je bila dosežena v šestih mesecih letos, zlasti pa junija v primerjavi s povprečjem leta 1981 in primerjavi z enakim obdobjem lani visoka rast proizvodnje.

Delitvena razmerja družbenega proizvoda v prvem polletju letos kažejo, da z resolucijskimi nalogami ni bilo usklajeno gibanje sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb. Hitrejša rast kot družbeni proizvod so imela v prvem polletju letos v primerjavi z lani razporejena sredstva za republiške interesne skupnosti, razporejena sredstva za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb na ravni občine pa so se povečala za manj kot pa družbeni proizvod.

Vplačila za občinske interesne skupnosti so se v primerjavi z doporjeno porabo v prvem polletju lani, kar je obenem tudi osnovni spremljanje dovoljene porabe letos, povečala v prvih šestih mesecih letos za 25 odstotkov. Za rastjo družbenega proizvoda so ta sredstva zaostajala za 25 odstotkov (resolucijsko določilo je 22 odstotkov zaostajanje).

Zaradi povečanja davčnih stopenj na dohodek tozid in delovnih skupnosti in osebni dohodek ter krčenje davčnih olajšav so bistveno hitrejšo rast kot družbeni proizvod imela sredstva za splošne družbene potrebe. Pretežni del teh sredstev je namenjen za splošno porabo v republiki.

Nižjo rast, kot je dovoljeval dogovor o razporejanju dohodka v letos, so imela v prvem polletju sredstva za osebne dohodeke. Ta so se povečala za 33 odstotkov, dogovor pa ob upoštevanju izvenmestnih rezultatov dovoljuje 36 odstotno povečanje. Povprečni čisti osebni dohodek na zaposlenega se je v gospodarstvu občine Kranj v prvem polletju letos glede na lansko obdobje povečal nominalno za 3 odstotkov (realno za 3 odstotke), znašal pa je 14.048 din.

V primerjavi z lanskim enakim obdobjem se je letos zmanjšala udeležba sredstev za reprodukcijo in za akumulacijo v dohodku, kar je predvsem posledica visoke rasti dela družbenega proizvoda za obresti in delovno skupnost, delno pa tudi rasti osebne, skupne in splošne porabe.

V prvem polletju letos je imelo izgubo šest temeljnih organizacij združenega dela. Vsota izgub je manjša kot v prvem trimesečju zmanjšala pa se je tudi njihova udeležba v družbenem proizvodu.

V prvih petih mesecih letos je bilo zaposlovanje v združenem delu občine Kranj v resolucijskih okvirih. Konec junija letos je bilo v občini 297 iskalcev zaposlitve, kar pomeni 0,92 odstotno stopnjo nezaposlenosti.

Investicijska dejavnost letos teče v skladu s strogimi merili in kriteriji o družbenoekonomski upravičenosti investiranja in nekaterim zakonskimi omejitvami.

Kljub sorazmerno visokemu nominalnemu povečanju izplačil za investicije v osnovna sredstva v gospodarstvu in negospodarskem občini (spremembe v zajemanju izplačil za investicije), so bila izplačila za investicije v osnovna sredstva v prvem polletju letos udeležena z manjšim deležem v družbenem proizvodu (s 17 odstotki), kot je bilo predvideno z resolucijo, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa se je izboljšala tudi struktura virov financiranja. V prvem polletju letos je bila v skupnih izplačilih lastna sredstva udeležena s 60 odstotki, v prvem polletju letos pa z 71 odstotki.

Spremembe in dopolnitve zakona o samoprispevku

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona naj bi ureditev samoprispevka uskladjali z načeli nove ustave in ga oblikovali kot finančni instrument za samoupravno urejanje odnosov občanov v krajevnih skupnostih. Uvedba samoprispevka bo morala biti usklajena s plani razvoja krajevnih skupnosti in plani SIS, ki zagotavljajo sredstva za posamezno dejavnost v srednjeročnem obdobju. Krajevne skupnosti lahko uvedejo samoprispevek za celotno območje ali samo za njen del, medtem ko naj bi občinske skupščine uvajale samoprispevke samo za potrebe občanov na širšem območju občine. Pravico glasovanja na referendumu za uvedbo samoprispevka naj bi imele le osebe, ki bodo obvezane plačevati samoprispevek. Obenem naj bi zakon razširil krog zavezanecv plačevanja tudi na osebe, ki v krajevni skupnosti nimajo stalnega bivališča, imajo pa nepremičnine, katerih vrednost se bo povečevala po izvedbi programov samoprispevka. S tem se uvaža tudi

pravica glasovanja oziroma prava izjavljanja za te lastne premečitve. Za samoprispevek bodo uvedeni v delu ali v celoti spremembe in dopolnitve zakona, ki omogočajo valorizacijo vrednosti v skladu z uradno objavljenim porastom cen v preteklem letu.

Predlagane so tudi oprostitve čila samoprispevka za občan, prejemajo samo z zakonom določene osebne dohodeke in dohodke kmetijstva, ki ne presegajo minimalnih življenjskih stroškov glede na ustrezne predpise.

Iz posebnega poročila Inštituta sveta skupščine občine Kranj, priložen k predlogu zakona o formaciji, je podan od leta dalje pregled o načinu zbiranja sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb občanov v krajevnih skupnostih občine Kranj, številni razpisi referendumov za krajevni samoprispevek, višina zbranih sredstev namen njihove porabe.

Podeljevanje domicilov

Predlog dogovora, ki ga je občinski skupščinam predložila Zveza združenih borcev NOV SR Slovenije, opredeljuje smotro, osnovna načela in kriterije za podeljevanje domicilov enotam in službam NOV in POS. Skupnosti borcev enot in aktivistov OF skrbijo predvsem za ohranjanje, prenašanje in razvijanje tradicije NOB in revolucije, pri čemer se povezujejo z vsemi dejavniki na področju domicilnih enot, ki v svoje programe vključujejo izročila NOB in socialistične revolucije.

Domicil podeljuje skupščina občine, lahko pa tudi delovne organizacije in ustanove na predlog občinskega odbora ZZB NOV oziroma občinske konference SZDL. Skupščina občine sprejme sklep o podelitvi

domicila na skupnem zasedanju vseh zborov skupščine. Utemeljitev za podelitev domicila oziroma službe občinski odbor NOV, za aktiviste OF pa občinska konferenca SZDL.

Skupščina občine v Kranju doslej podelila naslednje domače Prešernovi brigadi (1966), Komunistični partizanski enotam (1967), Pokrajinskemu vojnomu področju Gorenjsko in celotnemu pokrajinskemu komiteju KP (1970), prostovolcem za osvoboditev 1918/19 (1973), Komunističnemu odboru NOV in POJ (1977), 1. ljonu II. brigadi VDV-NO (1978), XXXI. diviziji NOV in POJ v 1. svetovni vojni (1980).

Tavčarjevi dnevi v Poljanah

Razstava Vidičevih ilustracij Visoške kronike – Otroci v domačem narečju zaigrali Partljičovo lepljenko »Taki ste – taki smo« – V soboto bo v avtentičnem okolju z monodramo Šarevčeva sliva nastopila Anica Berčičeva

Mali Peter je trikrat udaril s palico ob tla in napovedal naslednjo sliko lepljenke »Taki ste – taki smo«.

Poljane – V spomin na velikega rojaka, pisatelja Ivana Tavčarja so poljanski kulturni delavci že drugi pripravili Tavčarjeve dneve. Člani kulturno umetniškega društva so s pomočjo krajevnega turističnega društva pripravili več prireditev, ki te dni bogate poljanski utrip.

Kulturne prireditve minule nedelje so že zgodaj dopoldne najavljale stojnice, ki so jih pred kulturnim domom postavile žene, članice poljanskega aktivna žena združenja. Obiskovalcem so ponudile domače dobrote, ki so hitro pošle. Na stojnicah z domačo potico, krofi in piškoti ter seveda šilcih krepkega smo lahko našli tudi Tavčarjevo Visoško kroniko, Loške razglede, revijo Gorenjska, skratka na hitro roko izbrane knjige in publikacije, ki popisujejo Poljansko dolino.

Popoldne ob štirih so v galeriji osnovne šole odprli razstavo ilustracij Visoške kronike akademkega slikarja Janeza Vidica. Niz ilustracij sta dopolnili dve oljni sliki akademkega slikarja Iveta Šubica – portret Ivana Tavčarja in pisateljjeva rojstna hiša. Otvoritev je zbrala veliko obiskovalcev, nenadno veliko, če se spomnimo, koliko se jih običajno zbere v znanih razstaviščih. Razstava bo odprta do 23. septembra, vsak dan razen sobote in nedelje med 7. in 16. uro.

Z razstave so obiskovalci krenili v kulturni dom, kjer so nastopajoči že nestrno čakali, da se dvigne zastor. S skupino sedemindvajsetih otrok, starih od sedem do petnajst let, je

domačin Andrej Šubic postavil na oder Partljičovo delo »Taki ste – taki smo«. Pred polno dvorano so otroci zaigrali radoživo, v pojočem poljanskem narečju, kar je obiskovalcem od drugod zaradi hitre otroške izgovorjave ostrilo ušesa, pri domačinih pa poželo obilen aplavz. Delo, ki ga je Tone Partljič napisal s pomočjo otrok, so z lastnimi mislimi in ustvarjalnostjo dopolnili otroci iz Poljan, Hotovlje, Predmosta in Dobja. Omeniti moramo še Iztoka Sitarja, ki je poskrbel za scenografijo. Domiselno je zasnoval lutke, toge, jezne so predstavljale starejšo generacijo, starše, učitelje, miličnike, s katerimi so otroci v »nenehnem konfliktu«. Prizadevni mladi režiser Andrej Šubic je z otroci vadil od konca julija, vsak dan so se zbrali in kulturni dom je bil pravo poletno zbirališče otrok. Ob tem velja povedati, da se prav

zdaj pripravlja, da za televizijsko oddajo »Ciciban, dober dan« posnamejo »Čarobno košaro« Marice Kozmanove, ki so jo pred časom uspeli postaviti na oder.

Andrej Šubic je režiral tudi monodramo Šarevčeva sliva, prirejeno po znanem Tavčarjevem besedilu. Tolmači jo igralka Anica Berčičeva iz Poljan. Petkrat se je doslej že predstavila občinstvu, brez dvoma bo najbolj mikaven njen nastop v avtentičnem okolju. V soboto, 18. septembra, ob 20. uri bo namreč nastopila na prostem, pred Šarevčovo hišo v Hotovlju, ki je pet minut hoje oddaljena od središča Poljan.

Poljanske Tavčarjeve dneve pa bo v nedeljo, 19. septembra, zaključilo gostovanje Loškega odra iz Škofje Loke, ki se bo predstavil s tragedijo Ivana Mraka »Ivan Grohar«.

Poljanski otroci pa bodo prihodnje dni gostovali v Škofji Loki; v četrtek, 16. septembra, ob 16. uri s Partljičevim delom »Taki ste – taki smo« in v četrtek, 23. septembra s »Čarobno košaro«.

M. Volčjak

Dela Rajka Šubica v loški galeriji – V sredo, 8. septembra so v galeriji na loškem gradu odprli razstavo del akademkega slikarja Rajka Šubica, ki se predstavlja s risbami, slikami in grafikami. Razstava del slikarja, ki nadaljuje tradicijo znane slikarske in podobarske rodbine Šubicev iz Poljanske doline, bo med loškim občinstvom gotovo vzbudila veliko zanimanja. Ogledate si jo lahko do konca septembra, med tednom od 10. do 17. ure, ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

Združuje jih pesem

Mešani pevski zbor Iskra Kranj bo v četrtek, 16. septembra 1982, ob 18. uri pričel z rednimi vajami v novi sezoni 1982/83. Vaje bodo dvakrat tedensko (ponedeljek in četrtek) od 18. do 20. ure, v poletnem času pa od 19. do 21., v dvorani nad Iskrino delavsko restavracijo v Savski Loki 1 v Kranju.

Zbor šteje okrog 50 članov, od teh polovico žensk, ki obvladajo veliko borbenih, narodnih in umetnih pesmi. Največkrat nastopajo ob praznovanjih in na proslavah v okviru delovnih organizacij Iskre v Kranju. Poleg samostojnega letnega koncerta sodelujejo tudi na drugih prireditvah, na občinski reviji pevskih zborov in tradicionalnem taboru slovenskih pevskih zborov v Sentvidu

pri Stični ter na samostojnih koncertih po Sloveniji.

Pevski zbor Iskra Kranj je bil ustanovljen leta 1971 ob 25-letnici Iskre. Pevcem so se lani pridružile še Iskrašice in članice nekdanjega učiteljskega pevskega zbora France Prešeren. V novi sezoni je pred Iskrinim zborom vrsta nastopov, zato pevci in pevke želijo k tej lepi ljubiteljski dejavnosti pritegniti nove člane. Vsi, ki želijo peti v zboru, naj pridejo v četrtek, 16. septembra 1982, ob 18. uri na prvo vajo. Dodatne informacije lahko dobijo pri predsedniku zbora Alojzu Florjančiču (tel. 22-221 interna 27-67), pri tajniku zbora Antonu Benediku (interna 34-10) ter pri ostalih članih.

Iskrin zbor od leta 1976 vodi pevovodja Marko Studen. Alojz Boc

Fantazijski svet Ferkoljevih plastik

Oblike v naravi, ki spominjajo na podobo človeka, so že od nekdaj pritegovale pozornost ljudi in budile njihovo domišljijo. Človek je take oblike občudoval, jim dajal različna imena – spomnimo se samo kamnatega obraza »ajdovske deklice« v severozahodni steni Prisanka in mnogih drugih – bile so del njegovih fantazijskih, včasih celo mitoloških predstav.

Slavko Ferkolj, kipar – domačin iz Predvorja s pozornim očesom odkriva v drevesih, njihovih deblih, vejah in koreninah speče oblike in jih z rezbarskim diletom skuša priklicati v življenje. Ravna podobno kot tisti kiparji, ki v globini kamnite ali lesene gmote zasledijo spečo obliko in jo z močjo svoje domišljije in svojih ustvarjalnih rok rešijo tesnega oklepa. Kadar je kipar nosil podobo v sebi, v svoji fantaziji, je poiskal v naravi primernege nosilca, da se je naslonil nanj, včasih pa mu je oblikovalno idejo narekovala sama rast drevesa, moral je le slediti njenim oblikam.

Čeprav je narava Slavku Ferkolju večkrat priskočila na pomoč in mu

prišla nasproti z bolj ali manj pripravljeno oblikovno zasnovo, je vendar kiparjeva roka pri nastajanju njegovih del odločilna in nepogrešljiva. Pri številnih kompozicijah bi lahko govorili o bolj ali manj čiststem kiparstvu.

Ko smo ugotovili prevladujoč delež kiparjeve ustvarjalne prisotnosti pri oblikovanju motiva, smo s tem naznačili tudi obseg vsebinske poglobljenosti kiparjevih del. Močno osebna prizadetost avtorja je pri nastajanju večine del očitna. V nekaterih primerih se kipar motivno izraža v simbolih, vendar ne v strogi realistični obliki, saj mu obstoječe naravne oblikovne danosti tega ne dopuščajo, uporablja jih, da z njimi poudarja izraz upodobljenih figur. Iz razstavljenih del pogosto govori kipar sam, vanje vnaša svoja hotenja, upe, spoznanja pa tudi razočaranja. Pri tem do kraja izkorišča obliko, barvo in strukturo lesa, njegove tople in hladne tone, kar ga uvršča med njegove najboljše poznavalce in oblikovalce.

Cene Avguštin

Likovni odsevi

Združenje likovnih skupin Slovenije in odbor za likovno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije začela izdajati revijo Likovni odsevi, ki ima obveščevalni in izobraževalni namen – Namenjena je predvsem članom likovnih skupin, ki v Sloveniji združujejo kar devetsto likovnikov

Kdo ve, kje so vzroki, da se v Sloveniji toliko ljudi ukvarja s slikarstvom. Število ljubiteljskih slikarjev je v zadnjem desetletju preraslo v pravo ljudsko gibanje. Likovne skupine združujejo okoli devetsto članov, kar je nedvomno močna številka.

Na tleh prave ljudske ustvarjalnosti, ki ji botruje tudi trdna organizacijska povezanost, je zrasla zamisel o glasilu, ki je dobilo ime Likovni odsevi. Prva številka je beli dan ugledala ob koncu avgusta, letos nameravajo izdati še eno. Ustanovitelj in izdajatelj revije je seveda Zveza kulturnih organizacij Slovenije, uradno je to glasilo njenega odbora za likovno dejavnost in Združenja likovnih skupin Slovenije. Prvo številko so natisnili v tisoč izvodih, svoje občinstvo si bo ob tolikšnem številu ljubiteljskih slikarjev in vsem vseh drugih, ki se ukvarjajo z likovno kulturo, hitro našla. Glavni urednik revije je znani gorenjski galerist in likovni kritik dr. Cene Avguštin, odgovorna urednica revije je Andreja Koblar-Gale, strokovna sodelavka za likovno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije.

Revija Likovni odsevi ima dvojen namen: obveščevalni in izobraževalni. Prinaša torej informacije, hkrati pa je priročnik, ki lahko koristi slehernemu likovnemu ustvarjalcu, seveda posebej ljubitelju. Porok temu je pripravljenost vidnih likovnih ustvarjalcev, da s svojimi prispevki pripomorejo k oblikovanju vsebine revije in s tem k poznavanju in izobraževanju.

Prva številka ima seveda nekaj uvodnih tem. Akademski slikar Milan Butina piše o rasti likovnega amaterizma pri nas pri čemer razgane misel, da znanje sicer lahko prispeva k dvigu likovne kvalitete, vendar pa je za kvalitetno likovno delo potrebna v prvi vrsti tudi naravna nadarjenost in ustvarjalnost, naravna potreba po likovnem izražanju. Tako razpre vprašanje tako imenovane enotne kulture naše družbe na likovnem področju. Toni Volko piše o Združenju likovnih skupin Slovenije, ki daje poudarek predvsem izobraževanju, skuša dvigniti raven likovnega znanja, saj je bil v preteklosti kič in skorajda lahko rečemo dilentatizem v veliki meri izražen v likovnem ljubitelstvu. Dr. Cene Avguštin piše o peti reviji likovnih skupin, ki je v primerjavi z dosedanjimi dosegla viden napredek, deloma zaradi strožjih meril pri izboru del, deloma je plod poglobljene likovne vzgoje. Realizem je še vedno najtrdnješa podlaga amaterskemu oblikovanju in sodobnejše likovne smeri se le postopoma uveljavljajo. Z vztrajanjem na tradicionalnih likovnih tleh amaterizem zadovoljuje množico ustvarjalcev in ljubiteljev umetnosti, ki so jim sodobnejše smeri v oblikovanju tuje ali težje dostopne. Od tod tudi tolikšna popularnost ljubiteljskih likovnih prizadevanj pri nas in v svetu, utemeljuje dr. Cene Avguštin in pravi, da je treba tradicijo obogatiti z novo vsebino ali jo uporabiti kot izhodišče za nadaljno likovno rast. Breda Misja, kustosinja Moderne galerije v Ljubljani, pa odgovarja na vprašanje kakšen je odnos med galerijo in ljubitelji likovne umetnosti, kaj jim galerija nudi in kaj ljubitelji od nje pričakujejo.

V izobraževalnem delu revija objavlja odlomke iz knjige Milana Butina »Vloga likovnih materialov in tehnik v likovni praksi«, ki je izšla pri Državni založbi Slovenije. Vida Hudolin-Simaga piše o tehniki oljnega slikarstva, Ida Tomše v oljnem slikarstvu.

Ob koncu je dodan še pregled publikacij s področja filozofije, psihologije in umetnosti ter razstavnih katalogi, ki so izšli v Sloveniji lani.

M. Volčjak

Marchel v ljubljanski Mali galeriji

Ob Marchlovih slikah ljudje vedno sprašujejo, kaj te slike predstavljajo. Odgovor je lahko samo eden: Marchlove slike ne predstavljajo ničesar, ker so predstava barv, ker so kot take same zase zadostne, ker so slike, ker so »opajanje nad barvami in njihovimi kombinacijami, nad globokim barvnim prostorom, ki se poraja sam iz sebe kot čudež in nad iluzijo gibanja, kjer barve vro kot razbeljena lava«. Slikar je do pomiritve uravnaval dvoje nasprotij: realno in abstraktno. V realnem najde izvir vzpodbud, simbolov, intuicij; abstraktno je med drugim ideja, bavnna struktura, občutljivost za celoto slike. Tisto kar imenujemo abstraktno, je pogosto samo nek drugačen, bolj zavesten in globlji pogled slikarja na konkretno, ker ni na prvem mestu vprašanje umetnostnosti kot simptoma nekega občutja ampak simbola te občutljivosti. Torej Marchel ne slika tistega kar vidi, ampak slika tisto kar občuti. Materija se spreminja v barvo, barva v svetlobo, svetloba v prostor. Vse to sestavlja Marchlova slika, ki ima še posebno sporočilo in ekspresijo. Gibanje in prepletanje barv kot električni naboj obvladuje vsako barvno plast in element slike in omogoča stalno pretakanje barvne strukture v ekspresijo in ekspresije v barvne nanose. Enkrat vidimo, kako se rumene, modre, zelene, rdeče in druge barve združujejo v napeto dramo, drugi zopet se ta drama podaljšuje v barve, linije, svetlobe. Slika je postala predmet in ta v skrajni konsekvenci ideja povsem dretopljen v barvni rit-m. To je tisto pač, kar predstavljajo Marchlove slike.

A. Pavlovac

Logondrova »kmečka žena« v Podlubniku – Na trati pred trgovino v novem škofjeloškem naselju Podlubnik so postavili skoraj tri metre visoko skulpturo »kmečke žene«, delo znanega škofjeloškega kiparja Toneta Logondra. Vlita je iz betona, kipar je izdelal kalup, ki so ga delavci SGP Tehnik napolnili z betonom. Denar za postavitev skulpture je iz sredstev za urejanja zemljišča prispevala krajevna skupnost Podlubnik. Tolikokrat govorimo, kako so naša nova naselja enolična in pusta, zato je posluh krajevnega skupnosti Podlubnik za oblikovno bogatejšo življenjsko okolje toliko bolj razveselju. Ločani pa so v pričakovanju slovesnega odprtja skulpture že krstili po svoje: žalostna kmečka žena, ki gleda na pozidano polje. M. V. Foto: Matija Pavlovac

KAREL LESKOVEC
TRNULJE

9

Materina beseda, da Lojzi nekaj dolgujem, me je zbolela. Ta dolg je denar, ki sem ga vzel, ker sem nosil križ, me je speklo. Materi nisem maral povedati, kako sem dobil denar. Nameraval sem ga odnesti k sosedovim in ga dati na okno. Zgodilo bi se pa lahko, da bi ga pobral kdo drug, in sosed ne bi zvedel zanj. Na koncu sem se skrbi za denar rešil na malo nenavaden način.

Dva dni pozneje je bila nedelja. Starejša sestra, ki je služila v Ljubljani, je prišla domov. Popoldne smo šli k nauku. Oče in mati sta šla naprej, mi otroci pa sami za njima. Bil je lep, sončen in topel dan. Blato po poteh se je osušilo. Na vrhu griča pod veliko lipo, kjer se pot neneh vzpenja in se spusti navzdol, sem skočil nekaj korakov naprej. V žepu sem stiskal nesrečni denar in kar naprej tuhtal, kako bi dosegel, da bi ga smel popred drugimi. Tudi nekaj sosedovih otrok je bilo zraven. Sestra se je pogovarjala s sosedovo Pavlo, ki je bila njenih let. Moral sem paziti, da me otroci ne bi odkrili, kaj bom storil.

Bili so razkropljeni in precej za meno. Tedaj sem skočil nekaj korakov naprej, potegnil roko iz žepa in vrget predse denar, zavil v papir. Hip pozneje sem se sklonil in od veselja na glas zavpil, češ da sem našel denar. Drugi so bili hitro ob meni, da bi videli, kakšna sreča me je doletela. Preden sem denar odvil, se je stegnila sestrina roka in mi ga vzela. Sprva je rekla, da bi rada pogledala, koliko ga je, potem pa ga je stisnila v pest z besedami: »Ti ga ne rabiš, zato bom kupila nekaj bonbonov za vse, ostanek bo pa moj.«

Mojega veselja je bilo v trenutku konec. Ko sem se sklonil za denarjem, sem se v mislih videl z orglicami v rokah, potem pa se je vse obrnilo proti meni. Sestri sem zagrozil, da bom povedal materi, da sem našel denar in da mi ga je vzela. Tega se je zbal, zato je popustila. »Na!« je stegnila roko: »Te bi tri, ker si našel, meni pa dva.« Vesel sem bil, ko se je tako končalo. Med sabo smo sklenili, da bomo o tem doma molčali.

Drugi dan sem srečen odšel v trgovino po orglice.

Svečnica

Če se ne bi na tisti praznik zgodilo nekaj posebnega, potem ne bi bilo prav nič drugače kot druga leta. Praznik je drugega februarja. Takrat je po navadi huda zima in v naših hribovskih krajih snega do pasu. Tudi tisto zimo je bilo tako. Zima je še stiskala vso vas, vendar smo otroci praznik ne- strpno pričakovali. Veselili smo se drobnih svečic, ki jih je kupila mati, da smo jih prižgali v cerkvi.

Zjutraj je bilo jasno in sneg trd, da je škripalo pod nogami, kakor da bi stopal po ostrem pesku. Oče in mati sta vselej šla k prvi maši. Otroci smo kakor na trnju čakali, kdaj se vrneta, da mati izroči vsakemu kosček sveče. Potem smo jo veselo ucvrli proti cerkvi k deseti maši.

Pri tistih hišah, kjer so imeli več denarja in manj otrok, niso že tako tankih svečic dehlili na koščke, temveč so otroci dobili cele svečke, ki so bile zvite v lepo barvane oglate ali jajčaste oblike, dostikrat podobne sladkemu velikonočnemu kolačku. Tisti otroci, ki so imeli v žepih cele svečke, so se z njimi na moč postavljali, češ naj pogledamo, kakšne imajo oni in kako so lepe. Mi za gotovo nimamo ničesar, ker smo bajtarski, zato nam bodo oni pokadili tja pod nos. Najrajši bi jo bahaču izpulil iz rok in jo zalučal tako daleč, da je vse do pomladi, dokler bo ležal sneg, ne bi našel. Svoj konček, ki ni bil daljši od dobrega otroškega pednja, sem tiščal v žepu in ga izvlekel šele tedaj, ko sem

ga z vso pobornostjo prižgal pri malem oltarju, kjer smo se gnetli z vrstniki.

Ko smo se oblekli in je mati vsakega obrnila in pogledala kakšni smo, je iz žepa potegnila rdeč kolobarček. To je bila svečka, ki ni bila namenjena samo nji za prvo mašo, temveč tudi vsem otrokom. Oče je seveda imel svojo. On se v te drobnjarije ni spuščal in je take stvari prepuščal materi. Bog ne daj, da bi se njegove kdo dotaknil, potem bi si zapomnil, da je to storil. Njemu je ni bilo treba kupiti vsako leto, saj jo je vselej porabil le za prst ali dva, drugo je ostalo za naslednje leto, in vsako leto je bilo tako.

Se preden smo dobili svoje svečke, nam je mati ostro zabičala, da se moramo v cerkvi obnašati, kot se spodobi. Potem smo se usuli skozi hišna vrata na mrzli zrak, ki je kar rezal v obraz. Koliko otroškega veselja in razigranosti je bilo samo zaradi tega, ker smo v cerkvi lahko prižgali vsak svojo svečko. Čisto drugače se nam je zdelo kakor na kakšno navadno nedeljo. Slovesno, domače in tudi topleje je bilo, ko se je prižgalo na stotine lučk, ki so gorele z majhnimi plamenčki, enakomerno in prijetno.

Klečal sem pri malem oltarju na desni strani, kjer je bilo od nekdaj mesto za solarje, namenjeno za tiste, katerih starši niso imeli svojih klopi v cerkvi, ker so bili siromašni in jih niso imeli s čim plačati. Drugi so imeli svoje otroke največkrat pri sebi v klopih. Kot piščanci smo se gnetli pred klopmi pri malem oltarju. Klečali smo na mrzlem kamnitem tlaku, da nas je zeblo, kot da klečimo zunaj na snegu. Stiskali smo se skupaj in lovili toploto. Nestrpno smo čakali, da bo prišel čas, ko bo cerkovnik prižgal veliko svečo zraven prižnice. To bo pomenilo, da lahko prižgemo sveče tudi vsi drugi.

Oltar je stal stisnjen v kot, tako da je bil dostopen samo z ene strani. Kakor na pol odprt hlevček se mi je zdel. Na desni strani vlažen zid, spredaj oltar, zadaj pa prednja stena močnih cerkvenih klopi iz hrastovega lesa. V prvih klopih na obeh straneh so po navadi sedeli najbogatejši in zato najuglednejši kmetje iz vse fare. Na desni strani so bile klopi za moške in na levi klopi za ženske. Vseh pet brkatih in osivelih možakarjev, ki so sedeli v prvih klopih, sem dobro poznal. Tisto uro, kolikor je trajala maša, se niso posvetili samo misli na boga in na drugi svet, temveč so tudi popazili na nagajivo otročad, ki je težko vzdržala vso dolgo mašo, kot se v cerkvi spodobi.

Štirje smo bili — jaz, Jule, Rudl in Franc — in vsi smo hodili v tretji razred. Klečali smo čisto pri zidu in neprestano tiščali glave skupaj kot ovce. Nismo se kar tako pomaknili do zidu. Kdor se je skril tu zadaj, ga župnik s prižnice ni mogel videti, kako se obnaša.

Nekaj skrivnostnega smo takrat imeli med seboj in tega za živo glavo na vsem svetu nihče ni smel izvedeti. Prav pred nami je klečal fant, ki je nekam zamaknjeno strmel v svetnike na oltarju in ves čas na glas molil, tako da jo je marsikdaj od nas dobil pod rebra, naj vendar moli zase in naj ne moti drugih. Ta sošolec, ki je bil najbolj pobožen v vsem razredu, je bil doma iz sosednje vasi. V naši vasi je pri kmetu, kjer niso imeli otrok, služil za pastirja in je tako hodil z nami v isti razred.

Se zdaj ne vem, da nam je prav tiste dni prišlo na ušesa, da je eden izmed župnikov ovaduhov. Čudno se nam je zdelo, da je župnik vedno vedel za vse, kar smo počeli, najsi bo v razredu, v cerkvi ali pa drugod, kjer smo se paglavci podili. V cerkvi je lahko marsikaj opazil s prižnice ali pa takrat, ko je maševal. Čeprav se je med mašo večkrat obrnil in pogledal po cerkvi, nas zadaj za oltarjem, kjer smo se običajno gnetli, le ni mogel videti.

Ovaduha smo odkrili čisto po naključju. Med odmorom po verouku je eden izmed naše otroške skupine ostal v razredu in se skril pod klop. Takrat je slišal, kako je tisti fant župniku do pičice natančno povedal vse o vsakem izmed nas, ki smo si tu ali tam naložili greh take vrste, da ga je moral zvedeti.

To se je zgodilo dober teden pred svečnico. Do takrat še nismo našli priložnosti, da bi si ga privoščili, kot se spodobi. Bog varuj, da bi šli nadenj kar takole: »Dobil jih boš zato, ker župniku nosiš vse naše grehe na nos.« Morali smo biti previdni, zakaj župnik ne bi varčeval s palico.

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH
KRAJIH IN LJUDEH
NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(50. zapis)

V prejšnjem zapisu sem že nekoliko »slovo jemal« — toda le od gorenjskih krajev v ljubljanski šišenski občini. Saj se sedaj podajam že v sosedno občino — Ljubljana Bežigrad. Tudi na njem področju je cela vrsta krajev, ki so dolga stoletja sodili v »meje« zgodovinske Gorenjske. Naj naštejemo le večje in pomembnejše: Črnuče, Ježica, Polje, Tomačevo, Dol, Vevče in Zalog. Seveda pa bom obiskal tudi manjše vasi: Kleče, Savlje, Stožice, Jarše, Sneberje, Zadobrovo, Podgorico, Sv. Jakob, Beričevo in Podgoro. Saj so vsi ti gorenjski kraji lepi in po svoje zanimivi pa še zložno dostopni; vsi leže na ravnini.

Pisatelj Janez Trdina (1830–1905)

PREŠEREN IN TRDINA

K sreči se bom v tem in v sledečih zapisih lahko večkrat zapletel v kramljanje o pesniku Prešernu. Vsekakor ob pisanju o Ježici — tamkaj je pesnik nekaj časa živel pri svojem starem stricu Jožefu Prešernu. In pa seveda tudi pri Tomačevem, kjer je v Savi utonil pesnikov prijatelj, rojak in vzornik — učeni Matija Čop...

No, za uvod v ta napovedana »prešernovska« kramljanja, bom zapisal spomin pisatelja Janeza Trdine na njegovo srečanje s pesnikom Prešernom.

Takole je zapisal že ostareli pisatelj Trdina leta 1905 v enem od svojih pisem prijatelju zdravniku dr. Franu Dergancu:

Jaz bi bil Prešerna neizrečeno rad poznal, ali nisem ujel nikoli prilike, da mi ga kdo pokaže. Po končani drugi šoli (bilo je to leta 1843) smo šli jaz in še trije drugi gimnazijci zaeno na počitnice, peš seveda. Korakali smo med jagnedi po Dunajski cesti proti Ježici, kar me zaustavi tovariš Pečar in vidi: »Ti, poglej ga no! Tale človek, ki gre pred nami, je tisti nori doktor Prešeren!«

Jaz ga zavrnem srdito: »Nor si ti, ne pa Prešeren. Ložar pravi, da je on najbolj prebrisan, kar je ljudi v Ljubljani in na vsem Kranjskem.«

Po teh besedah stečem naprej, da bi videl Prešerna v obraz. Na sebi je imel frak, na glavi pa cilindar. Ko sem bil že kakih dvajset korakov pred njim, se ustavim, obrnem in uprem vanj oči. Gledal sem ga verno in strmo kakor kakšno čudo. On to zapazi in veli:

»Fant, kaj me tako gledaš, kakor da bi me hotel kupiti?« Jaz povsem oči in velim bojazljivo: »Naj ne zamerijo, jaz bi jih bil tako rad poznal.« Prešeren: »I, zakaj pa?« Jaz: »Zato, ker so zložili že tako lepe pesmi.« Prešeren: »Kakšne pesmi?« Jaz: »Nebeško procesijo, Nuno in kanarčka in še veliko drugih, ki mi je je dal Ložar, da jih prepisem. Nekatere sem se naučil iz glave.« Prešeren: »Ali res? No, povej katero!« Jaz: »Ali Nuno in kanarčka?« Prešeren: »Le, če hočeš.« Jaz: »Vesela pomlad se zbudila je spet, moj tiček, preljubi kanarček...«

Govoril sem hitro, da je kar beseda besedo pobijala. Ko sem mu oddrdral vso pesem, me je jel spraševati, kdo sem in kam sem se

namenil. Povedal sem mu svoje in da gremo na počitnice domov in tile trije, ki so se nama pomenkom pridružili. Pogovarjali smo se še dlje časa. Prešeren nas je kaj lepo opominjal, naj se pravi učimo naj beremo razen šolskih in druge knjige in ne le nemške, ampak tudi slovenske in naj hodi pogosto v muzej. V njem naj ogledamo vsako reč natanko, ne da bi divjali kakor kozli iz ene sobe v drugo.

Ko smo prišli do prve hiše, bil krčma (najbrž slovita Gostilna, v ruskem carju, ki še danes nosi to — op. zapisovalca), voščil nam srečno pot in je šel noter. Mi pa bili vsi veseli, da se je hotel imeniten mož z nami pogovarjati. Pečar pa je dejal: »Jaz bom povedal, svoji gospodinji, da je bila ka.«

POT K SAVI

Cesta, ki jo omenja pisatelj Trdina kot Dunajsko cesto, imenuje Titova cesta in vodi iz Ljubljane skozi predmestje Bežigrad naravnost proti severu, v Savi in na Ježico. Vzhodno od »cesarske ceste« je v zelenju Tomačevo, zahodno od ceste, ki tod spremlja napol opuščena železniška proga, leži Bežigrad, odprtem svetu vasi Kleče in Savlje. — Danes seve od nekdanje Dunajske cesti ni več tako idilijska polja nihče več ne ljubi... Napolje rastejo na obeh straneh in novi stanovanjski bloki, stolpnice, pravcati betonski gozdi.

Bežigrad — le od kod to neznan krajno ime? Ljudsko izročilo spravlja to ime zvezo z obleganjem Ljubljane s Turkih leta 1472. Takrat so se Turci utaborili v peščenih jamah na področju današnjega Bežigrada. Turci imel svoj šotor tudi poleg turških čet, neki beg. Po njem naj kraj dobil ime Begov grad, pozneje Bežigrad.

Omenjeno peščeno jamo (speleolom) so se ob koncu prejšnjega stoletja imenovali Turško jamo. Vse leto, na velikonočni ponedeljek, se v jami sestajala ljubljanska in savska mladina, z bregov pa so odrasli obmetavali s pirhi in pomrančami, kar naj bi ponazarjalo odganjanje bombardiranja Turkov.

öbramba

öbramba

öbramba

öbramba

30 Radovan Timotijević

I. DESANT NA DRVAR
ALI SKOK V PRAZNO

Bežali so tako vojaki kot oficirji, medtem ko se je polkovnik Willam umaknil v Trubar in se tam skrili. Vojakov, ki so bežali mimo njega, ni mogel nihče več ustaviti. Brž ko je načelnik štaba divizije podpolkovnik Winkelbrandt zasilil streljanje, je prek telefona skušal govoriti s polkovnikom Willamom, toda tega ni bilo nikjer. Sele po petindvajsetminutnem trdovratnem zvonjenju se je oglašil komandir voda podporočnik Strunck.

»Kje je polkovnik Willam?« je vprašal Winkelbrandt.

Strunck je molčal. Nazadnje pa je le dejal: »Mislim, da je tu nekje.«

»Kje?«

»Veste, gospod polkovnik, sovražnik je presenetil 2. bataljon in 2. izvidniški eskadron, zaradi česar so se vsi razbežali proti Srbu. Tu ni več naših vojakov.«

Ko je po desetih minutah le prispel polkovnik Willam, se je na drugi strani oglašil general Aldrian.

»Kaj je z vami, gospod polkovnik? Jaz sem vas pripeljal do Drvarja, vi ste se pa umaknili nazaj proti Srbu. Zakaj ste pobegnili?« je vpil general.

»Gospod general, napadlo nas je tisoč banditov...«

»Nočem vas poslušati. Takoj spet prevzemite enoto in krenite proti Drvarju, pa čeprav nihče od vas ne ostane živ,« je ukazal komandant divizije.

»Toda, gospod general, vojakov ni nikjer,« je potožil polkovnik Willam.

Nič ni pomagalo. Napad so morali preložiti na naslednje jutro. General Aldrian je o tem primeru obvestil generala von Leyserja, ta pa generala Rendulica.

»Krenite še vi, Aldrian, in hrabrite tega polkovnika ali pa prevzemite poveljevanje v svoje roke,« mu je ukazal von Leyser. »Če si ne upa naprej, ga odstavite in pošljite k meni.«

To so bili za padalce, ki so se, obkoljeni z vseh strani, stiskali na pokopališču, najbolj kritični trenutki.

TRAGIČNE NOVICE

Preden se je zdanilo, so zbrali nekaj vojštva 1. eskadrona in krenili proti Drvarju. Štab izvidniškega bataljona s komandantom

majorjem Bukarcem se je prikril nekje v gozdu, eskadronu pa je poveljeval poročnik Hausmann. Na čelu eskadrona je bil podoficir Orthner, ki je s svojimi vojaki previdno prodiral od Metle proti Kamenici.

Nemci niso vedeli, da so se brigade 6. liške proletarske divizije na ukaz Vrhovnega štaba umaknile in zasedle nove položaje. Naši obveščevalci so pravočasno odkrili, da se Drvarju približujejo s treh strani nemške kolone s tanki in motorizacijo. Podoficir Orthner se je previdno spuščal s Kamenice in se bližal pokopališču, kjer je bila v rajonu kote 520 organizirana obramba »Citadele«.

Padalci so se prikrili, ker so sprva mislili, da gre za kako ukano proletarcev. Ko pa se jim je Orthner približal na kakih sto metrov, so se od sreče začeli na ves glas dreti. Skočili so iz strelskih jarkov in pohiteli proti Orthnerju. Podoficir se je zdrlil, misleč, da so padalci ponoreli. Nato se je ozrl in po telefonu obvestil komandirje eskadrona.

»Gospod poročnik, moj vod je prvi prispel do padalcev. Sedaj sem skupaj z njimi na pokopališču,« je dejal Orthner.

»Kaj ste tam opazili?« ga je vprašal poročnik Hausmann.

Orthner je umolknil, se ozrl po položaju padalcev na pokopališču, nato pa je presunjen začel pripovedovati:

»Tragično in strašno. Po vsej dolini ležijo razbita jadrna letala. Drvar še vedno gori, tu in tam pa je slišati streljanje. Ljudi ni videti in mesto je mrtvo. Nekaj strahotnega je,« je končal podoficir.

»To me ne zanima. Povejte mi, kaj je padalci?« ga je prekinil poročnik Hausmann. »Tu vidim le kupe trupel naših drugotarišev s hrastovim listom. Kaže, da so ubiti ponoči, ker jih dolej ni nihče pokopal. Povsod naokrog je polno ranjencev, ki ležijo v kličejah na pomoč,« je odgovoril Orthner.

Nemške enote SS so na ovratnikih imele znak hrastovega lista kot simbol čvrstosti in moči. Zato jih je Orthner imenoval »tovariši s hrastovim listom.«

»Koliko pa jih je? Upam, da vsaj nekaj vidite,« ga je vprašal Hausmann.

»Tu jih je le malo, morda kakih sto ali celo manj. Toda, gospod poročnik, naj povem da je tu vsaj toliko pobitih in razmrčevanih civilnih banditov, največ žensk in otrok. Tovariši s hrastovim listom so mi povedali, da je to maščevanje za večerajšnji dan,« je dejal podoficir Orthner.

»Vprašajte jih, če so koga ujeli.«

»Nikogar ne vidim, ki bi bil ujet. Komandant je ves v obvezah in ne more govoriti. Je živih, govorijo, da bi tu končali, če ne bi prispeli. Sicer pa se z njimi ni moč pogovarjati. Imajo izbuljene oči in so vsak trenutek pripravljeni streljati. Vsi so prežeti s strahom pred banditi,« je odgovoril Orthner.

Orthner je povedal vse, kar je videl. Pred do obkoljenih padalcev je zakasnil dvajset ur. Če Vrhovni štab ne bi 26. maja pol starih zjutraj ukazal Ličanom, naj umaknejo s položajev, Himmlerjevi padalci bi ostali živi.

Jezersko — Lovska družina z Jezerskega, ki ima verjetno najvišje ležeče lovišče v obmejnem pasu, vsako leto posveča veliko pozornost gojitvi divjadi in skrbi zanjo v zimskih razmerah. Zadnje nedelje se je številna družina zelene bratovščine zbrala na delovni akciji, pripravi divjadi za zimsko krmljenje. Omeniti velja tudi to, da letos Jezerski lovci slave že 25. obletnico. (dž) — Foto: F. Ekar

Zbilje — V soboto je bila v Zbiljah tradicionalna turistična prireditev Zbiljska kresna noč, ki je privabila množico obiskovalcev. Za veselo razpoloženje so poskrbeli člani ansambla Naslovna stran, še posebej zanimiv pa je bil veličasten ognjemet. — fr

Šentur — V začetku poletja so v Šenturju začeli obnavljati prostore upokojskega doma. Stavbo so dvignili, s čemer bodo nekoliko pridobili na prostoru, dali pa ji bodo tudi lepši zunanji izgled. Da so delo lahko opravili, je poleg šenturskega društva upokojsencev omogočil koordinacijski odbor upokojskih društev v kranjski občini. Na pomoč je priskočila tudi kranjska delovna organizacija IBI, veliko pa z udarniškim delom prispevali upokojsenci sami. — Foto: D. Ž.

VAŠA PISMA

KAJ JE Z VODO?

Zadnje čase smo prebivalci Podbrezj ob sobotah pogosto brez vode. Posebno velike suše zdaj ni, tako da vode ne more primanjkovati. Ob sobotah je navadno na vrsti čiščenje stanovanja, pranje, vode pa zmanjka. Saj se razume, da so potrebna popravila cevi, toda to, da večkrat ob sobotah ni vode, je pa že kar čudno.

Saša Pretnar

SMETI PA KAR NA TLA

Trgovina v Podbrezjah je kar dobro založena. Imajo tudi sladolede, čokolado, bonbone in cigarete. Vendar pa kupci, največkrat so to otroci, mečejo papirčke od teh sladkarij kar pred trgovino. Nič boljši niso kadilci, ki odmetujejo pred vrati cigaretne ogorke. Sprašujem se, kako ti ljudje delajo doma. Najbrž vržejo papirje in ogorke v štedilnik ali koš za smeti in tega pa bi se morali držati tudi na cesti. Vsi bi namreč morali paziti na videz kraja, na čistočo in urejenost. Mimoidoč si gotovo mislijo, kako nezgojeni so v Podbrezjah. Le redkokje se vidi kaj takega. V sosednjem Naklem je pred gostilnami, trgovino in mesnico večkrat na dan pometeno, nobenih odvženih papirčkov in čikov ni videti.

Saša Pretnar

Če ne veš kam, potem na Veliko Poljano

K zapisom v 66. številki Glasa smo bralce zaenkrat opozorili na prijetno turo — izlet na Veliko Poljano (Storžič) nad Trstenikom oz. Povljami. Povedali smo, da je Planšarska koča odprta preko celega leta, pozimi pa vsako soboto in nedeljo. Peter Verbič vam jamči, da boste dobro postreženi. Le dobrih 100 m proč proti zahodu pa se nahaja »Projektova koča«, uradno imenovana Koča na Grebencu (1401 m), ki jo upravlja Alojz Šmid. Tudi ta koča je odprtega tipa, pozimi pa v sobotah in nedeljah. Prostora za prenočevanje je dovolj tudi za skupine 25 in več obiskovalcev. Za posebne »dogovore« pa se interesi lahko vsak čas dogovorijo po telefonu na št. 064/25-237.

Vsem obiskovalcem Velike Poljane, odkoder so možni številni izleti (na Tolsti vrh, Kriško goro, Storžič, v Lom itd.) pa svetujem, da si izberejo pravo pot za vzpon — so namreč težje in lažje variante, vse pa so lepo označene in ni mogoče zgrešiti poti. Ura in pol prijetne hoje vas bo vsekakor olajšala in s tem tudi pomladila.

I. S.

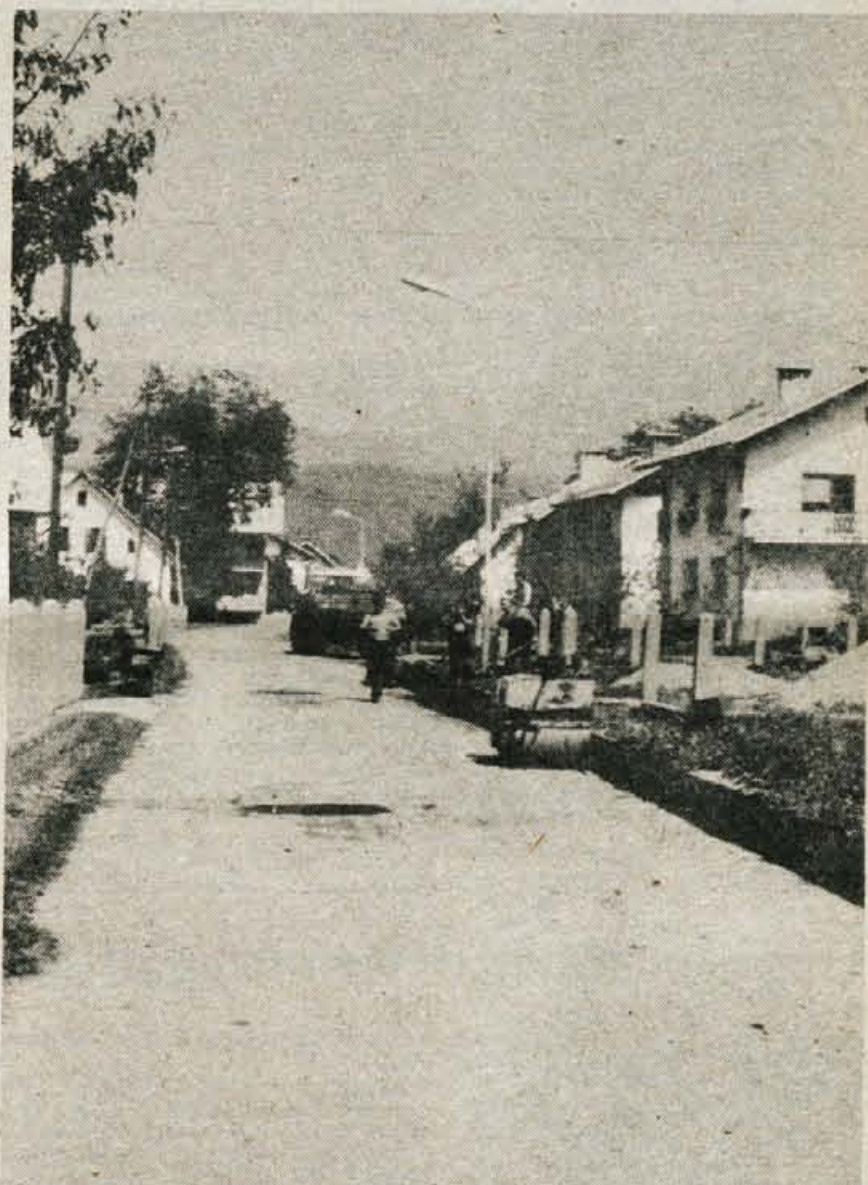
Z Glasom v Kumrovec in v Podčetrtek

Zeleni vlak, ki bo popeljal Glasove naročnike v soboto, 25. septembra, v Kumrovec in Podčetrtek, bo odpeljal z Jesenic ob 5.18, iz Lesc ob 5.31, iz Podnarta ob 5.43, iz Kranja ob 5.53, iz Skofje Loke ob 6.02, iz Medvoda ob 6.10 in iz Ljubljane ob 6.22. V Kumrovec bomo prispeli ob 8.40. Tu si bomo ogledali Titovo rojstno hišo in Spominski dom, kjer nam bodo zavrteli tudi film o Titu, vlak pa nas bo odpeljal naprej v Podčetrtek točno ob 11.30. Iz Podčetrčka pa bo odhod vlaka ob 16.18. Ob 18.25 bomo spet v Ljubljani, ob 19.40 pa na Jesenicah.

Pa ne skrbite, da boste med vožnjo žejni. Na vlaku strežejo tudi s pižao, kavico in podobnim. Vse potrebno pa boste med vožnjo izvedeli po zvočnikih, s katerimi je zeleni vlak opremljen.

Danes objavljamo še sedem izžrebancev iz Radovljice. Tile bodo šli z nami brezplačno:

Kapus Tončka, Nova vas 19, Radovljica, 1953	
Frank Minka, Reber 5, Bled, 1952	1912
Blažin Janez, Gorjuše 7, Boh. Bistrica, 1952	1908
Jesenko Jože, Črnivec 22, Brezje, 1952	
Lipovec Jože, Poljšica 31, Zg. Gorje, 1952	1917
Pogačnik Janez, Sr. Dobrava 13, Kropa, 1952	
Terezija Lipovec, Boh. Bela 105	1947

Srednja vas — Potem ko so v Srednji vasi in Šenturju obnovili vodovodno omrežje, so krepko razdelali asfalt na cesti. Dela potekajo že lep čas in toliko časa je oviran tudi promet. Ta prilika bi bila sicer idealna za popolno sanacijo ceste, morda za novo asfaltno prevleko, toda zaradi denarne suše so prisiljeni le krpati stare razpoke. — Foto: D. Ž.

AN JAN:

Ob 40-letnici tragedije Udinem borštu

Mrtve borce so Nemci vlačili skup kakor privezani, privzeli so jih za noge in jih potem s domačinov pokopali za Strahinjem. Jettikov, ki so strahoma pričakovali, da bodo kmalu postrelili, v Begunjah niso temveč so jih pozneje odpeljali v koncentracijska taborišča Mauthausen in Gusen. Jih ustrelili zato, ker so nemške oblasti v času zganjale na Gorenjskem svojevrstno gando. Po grozljivem streljanju talcev (nikov ter požiganju vasi in izvajanju nasilstev so tedaj jettike puščali ž e. so hoteli pokazati, da partizanov, ki se vdajali, ne bodo več streljali, temveč jim zagotavljali delo in življenje v rajhu. em je šlo predvsem za to, da bi bila jina videti pomirjena in tako čimbolj za priključitev k rajhu. imen padlih in ujetih se vsiljuje vjet, da je bilo med izgubljenimi veliko jih sorodnikov. ako je Franc Košir padel, sestra Minka bila med ujetniki. Padla sta brata Janez

in Albin Brejc, Brata Janez in Andrej Toporš sta bila ujeta in oba je v razmaku enega meseca požrl Mauthausen. Izmed bratov Meglič je Miha padel, Ciril pa je bil ujet. Izginil je v taborišču smrti. Padel je Stane Mihelič, njegov brat Srečko je bil ujet. Najhuje je bila prizadeta družina Perkovič-Samčevih. Dva brata, Janez in Andrej, sta padla, Antona pa so ujeli. A tudi ta je čez slabi dve leti umrl v taborišču Gusen. Pa bi se bil lahko vrnil, samo če bi bil podpisal izjavo, da bo poslej »lojalne« do nemških oblasti.

In za konec: Podatkov o izgubah napadalcev, predvsem 18. policijskega polka gorskih lovcev, v katerem je bilo največ Tirolcev in Avstrijcev, ni bilo mogoče zbrati... Da so bile izgube precejšnje, nam pove njihov poveljnik Herman Franc, ki je ugotavljal, »da so se partizani trdovratno upirali« in da je o prvih padlih in ranjenih na naši in na nasprotni strani »zvedel že prvi dan boja.

Kakorkoli vse to obračamo in analiziramo, pa je odgovornost za te žrtve padla na sicer junaškega komandirja Janeza Perka. Ravnati bi se moral samo po osnovnih poveljih štaba, pa bi se bila vsemu izognili. Osnovnemu prekršku je potem sledila še čisto taktična napaka o prebijanju iz Udinega borštu.

Ta dohodek je ne le borcem Kokrškega odreda, temveč vsem gorenjskim partizanom še dolgo ostal v spominu, bil pa jim je tudi v pouk, da sovražnika ne smeš nikoli podcenjevati, da smeš boj sprejeti le tedaj, ko so okoliščine ugodne, predvsem pa, da se je v takih primerih takoj treba spustiti v preboj.

Na terenu, kot je Udin boršt, se partizani brez dobre obveščevalne mreže ne bi smeli dolgo zadrževati, čeravno jih je prikrivanje v goščavju sicer dostikrat rešilo pred hajko. A to pot so bili izdani! Tak spopad so partizani v Udinem borštu v tem letu doživeli že drugi (prvič aprila) in vselej so bile posledice hude.

V teh bojih pa so se borci večinoma tako hrabo borili do poslednjih nabojev, saj so jih spoštovali celo sovražniki. Dogajanja v Udinem borštu torej niso bila le tragična, temveč prepletena tudi z velikimi junastvi. Celo policijski polkovnik Herman Franz potrjuje to ugotovitev, ko pravi, da »tako zagriženih spopadov ni doživela nikjer drugod na Gorenjskem v vsem času, kolikor smo se zadrževali v tej pokrajini«.

Toda nesprejemljivo je bilo dejstvo, da je bil Kokrški ali 2. bataljon Kokrškega odreda praktično uničen: Krvavska ali 2. četa že v avgustu pod Krvavcem. 1. in 2. pa septembra v Udinem borštu.

To je bil velik udarec za gorenjske partizane nasploh, s tem pa tudi za prebivalstvo in za njihovo moralo, za borce Kokrškega odreda pa še posebej. Potrebni so bili novi napor, da bi se bataljon spet postavil na noge.

Preživeli borci so se takoj spet spustili v dolino, da sovražnik ne bi triumfal še bolj — »Gauleiter« dr. Friederich Rainer je 27. septembra 1942 sredi Kranja podelil Gorenjcem »državljanstvo na preklic« — uvod v nemško mobilizacijo.

Zaradi neugodnega razpoloženja med prebivalstvom, ki ga je povzročil udarec v Udinem borštu, poprej pa v 2. četi na Krvavcu, so redki preživeli borci morali čimprej priti v stik z ljudmi.

Nemška propaganda je širila vesti o uničenju partizanov, nemčurji in razni izdajalci pa so v takem vzdušju spet dvigali glave in postajali ljudem na terenu vedno bolj nevarni. Zato je preostala skupina 2. bataljona Kokrškega odreda spet odhajala v dolino.

Konec

Naši športni delavci

Franč Hvasti:
Mnogi
še vedno »vozijo«
po starem

Kranj — Pred dnevi so se s svetovnega prvenstva v Goodwoodu vrnila naši kolesarski reprezentanti, ki so v ekipni vožnji na čas osvojili odlično osmo mesto. Savčana Bojan Ropret in Janez Lampič pa sta se dobro odrezala tudi v vožnji posameznikov, v kateri sta za zmagovalcem zaostala le za 14 oziroma 18 sekund.

Zaslugo za izvrstne rezultate gre vsekakor pripisati tudi zveznemu kapetanu jugoslovanske kolesarske reprezentance Francu Hvastiju. Zanimalo nas je predvsem to, kakšni so cilji in možnosti naših fantov v mednarodni konkurenci.

»Delo zveznega kapetana sem prevzel v najbolj neprimer-
nem trenutku. Na eni strani ni bilo nobenih dobrih rezultatov,
na drugi strani so stabilizacijski ukrepi kolesarskemu športu
odrezali manj denarja. Premišljeval sem, kakšne cilje naj
postavim. V svetovnem merilu bi lahko prodrl z ekipo vožnjo,
na zahtevnejših domačih dirkah, kot so dirka Po Jugoslaviji, Po
Srbiji, Alpe-Adria in nekatere druge, pa moramo zmagovati,« je
povedal Franc Hvasti. Cilji, ki jih je začrtal pred dvema letoma, kažejo
sadove. Medtem ko je bila ekipa prejšnja leta na svetovnih prvenstvih
običajno med zadnjimi, z velikimi časovnimi zaostanki, je bila že na
zadnjih olimpijskih igrah osma, lani na svetovnem prvenstvu v Pragi
deseta, letos osma. Fantje pa pobirajo tudi zmage na zahtevnih med-
narodnih etapnih dirkah na domačih tleh.

»Zame je bil največji uspeh in potrditev pravilnosti dela, ko smo v Kranju postali ekipni balkanski prvaki. Pred tem sem se namreč odločil za drugačen način vadbe. Treninge na kolesih sem združil s kondicijskimi in mislim, da prav v tem tiči skrivnost uspeha. Jugoslavija še vedno sodi med majhne kolesarske dežele. Vendar pa časovno v zadnjem delu ekipe vožnje na sto kilometrov predvsem zaradi odlične kondicije kolesarjev vse manj zaostaja za najboljšimi na svetu. Poglejmo samo, kako je bilo v Goodwoodu. V prvi tretjini so imeli 16. čas, v drugi osmega, v zadnji enega najhitrejših. Manjkata jim samo še tehnika vožnje in boljša oprema.«

»Z nadaljevanjem takega načina dela bi se jugoslovanska ekipa lahko povzpela še na višje mesto. Upamó, da nam bo, met' uspel na naslednjih olimpijskih igrah. Seveda bo to moral postati naš edini cilj, kar pa je v trenutnih razmerah, ko vsi od reprezentantov zahtevajo čim več dobrih rezultatov, nemogoče.

Franc Hvasti se je dotaknil tudi dela kolesarske zveze Jugoslavije. »Po organizacijski plati je zveza daleč za drugimi. Slabo se dogovarjamo, v strokovnem svetu je veliko nasprotnih mnenj. Vsek hoče dokazovati svoj prav, voziti po starem s tem pa kvalitetnemu napredku jugoslovanskega kolesarstva samo škoduje. Drug, še večji problem je ta, da se razen v slovenskih klubih, povsod strokovno zelo slabo dela s tekmovalci. Fantje v glavnem sami trenirajo, vse sloni na improvizaciji. Brez strokovnega in znanstvenega pristopa k treningu pa dandanes v vrhunskem športu ne gre več. Najbolj me moti, da imajo pri večini klubov vse strokovno delo v rokah samo trenerji, da nimajo ekip s psihologi, kondicijskimi trenerji, maserji. Izgovarjajo se na premalo denarja, vendar mislim, da je vzrok drugje; da trenerji neóče izgubiti primata.«

H. Jelovčan

Uspelo 26. športno srečanje

Kranj — Pred šestindvajsetimi leti je zveza sindikalnih športnih aktivov elektrogospodarstva Slovenije »ELEKTRA« podprla idejo medsebojnih športnih tekmovalcev in srečanj. Sobotna izvedba 26. športnega srečanja »ELEKTRA-KRANJ 82« je pokazala, da postaja športna rekreacija nepogrešljiv element življenja, ob športnih rezultatih pa se je še poglobilo vsestransko sodelovanje in krepile prijateljske vezi med delavci širom po Sloveniji. Vsaokletni preizkus nabranih moči, vzdržljivosti in vztrajnosti je potrdil zamisel, v enem dnevu pa se je med tekmovalci v moči in spretnosti pomerilo 906 tekmovalcev in tekmovalk iz dvajsetih delovnih organizacij. Vsa pohvala velja odlični izvedbi, letošnjem prireditelju Elektru Gorenjske, ob strokovni in tehnični podpori ZTKO Kranj, Občinske strelske zveze Kranj, Kegljarskega kluba Triglav Kranj, in kranjske Ribiške družine. Od desetih panog so domačini Elektro Gorenjske osvojili glavno lovoriko, z zlatim odličjem v moških tehkih 800 m. nad 40 let (»kavelci« Alojz Jošt, Janez Pšenica in Tomaž Jamnik), tehkih ženske, kakor tudi v skupnem krosu — ekipno in najzanimivejši strokovni disciplini v tej gopodarski panogi, plezanju na

Na Prebačevem prek 700 kolesarjev

Prebetevo — Športno društvo Jakob Stucin je v nedeljo, 5. septembra, priredilo kolesarski maraton na 150 kilometrov dolgi progi, ki je štel za lovorko kaveljč-korenina. Kolesarji so štartali od pol osmih do pol devetih. Na poti niso imeli težav, saj je bilo poskrbljeno za okrepčilo, za zadostno število redarjev pa tudi vreme je bilo kot nalašč za tako dolgo vožnjo.

Posebno plaketo za najštevilnejšo ekipo so tokrat osvojili kolesarji Kokrice. Bilo jih je kar 39 in so vsi uspešno sklenili vožnjo v zavidljivem času. Prireditev v organizaciji športnega društva Jakob Stucin, katerega pokroviteljica je tovarna Zvezda iz Kranja, je v celoti uspeša. 26. septembra kolesarji vabijo vse, ki so sodelovali pri organizaciji, kakor tudi vse člane kolesarske sekcije, na piknik.

J. Udovič

D. Papler

Gorenjci v ligaških tekmovanjih

NOGOMET – Nogometaši kranjskega Triglava so v tekmi četrtega kola gostovali v Murski Soboti in s tamkajšnjim Muro izgubili po enakovredni igri. Imeli so tudi precej smole, saj so v 61. minuti zadeli vratnike. Rezultat: Mura – Triglav 2:1 (0:0). V naslednjem kolu igrajo Triglavci doma z nogometaši Slovna. Stoi iz Kamnika je v četrtem kolu prikril zmagal, vendar je še vedno na dnu razpredelnice. – Odlično igrajo nogometaši Jesenic v republiški ligi – zahod. V tretjem kolu so doma premagali moštvo Ljubljane z 1:0 (1:0) in s petimi točkami zavzemajo drugo mesto na tabeli za Vozili iz Nove Gorice. V naslednjem kolu gostujejo Jeseničani v Kočevju. V istem tekmovanju so Domžalčani doma kralji neodločeno 0:0 z ljubljansko Ilirijo.

ROKOMET – V drugi zvezni rokometni ligi so rokometaši Jelovice iz Skofje Loke v prvem letošnjem nastupu pred domačim občinstvom doživeli poraz proti prvemu favoritu tekmovanja – ekipi Splitsa. Skofjeloci so se tekmeu uspešno upirali le v prvem polčasu, v nadaljevanju pa oslabiljena ekipa ni mogla držati koraka z razigranimi Splitsicani. Rezultat: Jelovica – Split 25:30 (10:13). V drugem kolu igra Jelovica v gosteh z ekipo Lipe.

Poraz so v svojem prvem letošnjem nastopu v drugoligaški konkurenci doživeli tudi kometastišice Predvdvora, ki so v Rajčju proti ekipi DI Trokut izgubile z devetimi goli razlike. Najboljša strelka pri gostjah je bila Karmičarjeva z devetimi zadetki. Rezultat: DI Trokut - Predvdvor 29:20 (15:10). V drugem kolu igrajo Predvdvorčanke doma z ekipo Koprivke.

V republiških ligah so vsi gorenjski predstavniki izgubili. V moškem tekmovanju su rokometasi Peka klonili v Krškem z rezultatom 28:22 (16:14), v ženski ligi so Tržičanke izgubile v Kočevju z osmimi goli razlike. Rezultat Itas Kočevje - Peko 22:14 (12:7). Prav tako katastrofo so rokometasice Dupelj doživele v Skofljah, kjer so domačinke premagale gostujočo ekipo z 28:14 (15:7).

Smučarska izkaznica 1982/83 v Kranju

Kranj – V prizadevanju za čimboljšo organiziranost smučanja in pridobivanje članstva je Smučarska zveza Slovenije s predhodnim soglasjem osnovnih smučarskih organizacij izdala za smučarsko sezono 1982/83 naslednje smučarske izkaznice: za člane nad 15 let po ceni 200,- dinarjev, za mladino do 15 let po 100,- din, za podporne člane ne glede na starost po 50,- din in za podporne člane (organizacije združenega dela).

Tudi v novi sezoni bodo imeli člani SZS velike ugodnosti. Naj navedemo samo nekaj primerov: 10 odstotni popust pri nabavi smučarske opreme (je že v trgovinah naprodaj), 10 odstotni popust na slovenskih žičnicah, 30 odstotni popust pri startninah na vseh množičnih tekmovalnih letih. Poleg tega je vsak član zavarovan za primer smrti in invalidnosti.

Smučarski klub Triglav bo tudi letos nudil prodajo smučarske izkaznice oziroma obnovitev članarine za dosedanje člane vsak dan od 9. do 18. ure v SLAŠČIČARINI SINK v Kranju. S prodajo bodo začeli 15. septembra 1982.

44

Odlični nastopi Frlica

Na znani progi v Sentvidu pri Stični je bila četrta dirka za prvenstvo Slovenije v kategoriji do 250 kubičnih centimetrov. Od gorejskih tekmovalcev se je najbolje uvrstil Jernej Frlje, član AMD Žiri, ki je privozil skozi cilj drugi. Ekipo je AMD Žiri zasedlo četrto mesto. Po štirih dirkah za prvača republike vodi Cerar iz Lukovice (141 točk), medtem ko je Frlje drugi s 137 točkami.

TINE MULEJ ZOPET TEKMUJE

Na novi progi za motokros v Lenartu v Slovenskih goricah je domače avtomoto društvo pripravilo dirko za državno prvenstvo v kategoriji do 125 prostorninskih centimetrov in dirko v razredu do 50 »kubikov« za nagradi Slovenskih goric. Dirk so se udeležili tudi gorejski motokrosisti. Tržičan Bojan Pavček je bil po prvi vožnji v kategoriji do 125 kubičnih centimetrov sedmi, vendar pa je v finalni dirki vozil nekoliko slabše in na koncu pristal na 19. mestu. Prvič je tokrat nastopil tudi Tine Mulej (član AMD Bled), ki se prejšnjih dirk ni udeležil zaradi poškodbe ključnice. Mlajši tekmovalci so merili moči v kategoriji do 50 prostorninskih centimetrov. Dobro je opravil nastop Željko Čuk (AMD Kranj) z osvojenim četrtem mestom. Njegov klubski tekmeec Robi Rendulič je imel tokrat precej smole. Na startu prve vožnje mu je odpovedala ročka za plin, a kljub temu je z odlično drugo dirko še vedno ujel v končni razvrstitvi solidno sedmo mesto.

**GLOBOČNIK
TRINAJSTI V
AVSTRJI**

Tržičan Matjaž Globočnik, sicer član AMD Koper, je nastopil na mednarodni dirki v motokrosu v avstrijskem mestu Wolfsbergu. Na zelo zahtevni progi je med 35 tekmovalci iz Švedske, Nemčije, Avstrije in Jugoslavije zasedel 13. mesto. Vsi ostali slovenski dirkači so bili slabši.

KLJUB NEZGODI DEVETO MESTO

Na šesti gorski dirki za državno prvenstvo avtomobilistov v Buzetu je sodeloval tudi član AMD Škofja Loka Silvo Logar. Poročali smo, da je v Kraljevu pri padcu popolnoma razbil avtomobilsko ohišje, ki pa so ga v teh dneh uspešni amaterji z novim. Logar je tako lahko nadaljeval tekmovalce in na koncu osvojil v svoji skupini deveto mesto.

M. Jenkole

318 tekmovalcev se je udeležilo petega rekreacijskega teka Od spomenika do spomenika v Naklem. — Foto: I. Kokalj

Od spomenika do spomenika po Udinborštu
Pohodniki drugič, tekači pet

Naklo — V počastitev 40-letnice herojske bitke borcev Kokrskega odreda v Udinborštu je TVD Partizan Naklo pripravil tradicionalni rekreacijski tek in pohod Od spomenika do spomenika. Pohoda, ki je bil letos organiziran drugič, se je udeležilo 1635 krajanov in okoličanov, medtem ko je bilo letos udeleženecv teka zaradi številnih športno-rekreacijskih prireditev na Gorenjskem nekoliko manj. Organizator teka in pohoda Od spomenika do spomenika je bilo Telovalno društvo Partizan Naklo, pokroviteljstvo nad prireditvijo pa je prevzel kranjski Merkur.

Za mlajše pionirje in pionirke je bila proga dolga kilometer, za starejše pionirke in pionirje 2,5 kilometra, za vse ostale kategorije pa 5 kilometrov. Najmlajša udeleženca spominskega teka sta bila letos Anita Azman in Aleš Seruga iz Nakla, najstarejši pa Albina Grabrijan (Ljubljana-Jezica) s 46 leti in med moškimi Andrej Kočar (Sava Kranj) s 65 leti. Vsi udeleženci teka so letos prejeli praktična darila. Najhitreje je 5-kilometrsko progo pretekel Maks Skubic iz ljubljanske Olimpije. Prehodni pokal, ki ga podeljuje vsako leto najboljši ekipi občinski odbor ZRB NOV Kranj, je na tem petem množično-rekreacijskem teku osvojila ljubljanska Olimpija.

osvojuja ljubljanska Olimpijada.

Rezultati: mlajše pionirke do 10 let: 1. Barbara Žerjav (Olimpija) 3.33, 2. Irena Erjavc Smlednik 3.40, 3. Ursa Rožič (Mercator Ljubljana) 3.42; mlajši pionirji do 10 let: 1. Boštjan Žerjav (Olimpija) 3.22, 2. Blaž Sitar (Mošnje) 3.30, 3. Pavle Jošt (Naklo) 3.30; starejše pionirke do 14 let: 1. Andreja Mali (Križe) 8.53, 2. Marija Petrinec (Križe) 8.53, 3. Simona Podrekar (Mercator) 8.59; starejši pionirji do 14 let: 1. Srečo Balažič (Kranj) 7.24, 2. Marjan Mihelič (Naklo) 7.32, 3. Matjaž Rakovec (Kranj) 7.35; mlajše mladinke do 16 let: 1. Marjeta Erbežnik 21.30, 2. Nastja Rakovec 22.23, 3. Tatjana Žižek (vse Naklo) 24.31; mlajši mladinci do 16 let: 1. Grega Bernik 16.13, 2. Marko Hafner (oba Triglav Kranj) 16.38, 3. Mirko Teraš (Mojstrana) 17.16; starejše mladinke do 18 let: 1. Nežka Žagar (Skofja Loka) 21.58, 2. Anica Tager (Naklo) 25.24; starejši mladinci do 18 let: 1. Izток Skumavc (Lesce) 15.40, 2. Jože Eržen (Kranj) 15.47, 3. Slavko Legat (Naklo) 16.33; članice do 30 let: 1. Irena (Poljane) 18.24, 2. Tina (Mojstrana) 18.26, 3. Maja Kristl (Ljubljana) 18.45; člani do 35 let: 1. Miro (Olimpija) 14.41, 2. Brane Bohm 15.01, 2. Franc Teraš (Mojstrana) 15.01; članice do 35 let: 1. Marjeta (Rašica) 25.44; veteranke nad 35 let: 1. Darinka Erzetič (Kranj) 20.18, 2. Grabrijan 22.16, 3. Rožica Le (Ježica) 25.24; veterani do 45 let: 1. Mlinar (Vič) 15.50, 2. Jan (Mošnje) 15.58, 3. Franc Kavčič 16.08; veterani do 50 let: 1. Rant (Kranj) 15.52, 2. Alojz Jošt (oba Naklo) 16.38, 3. Kristjan Premrl (Vič) 17.46; veterani do 50 let: 1. Franc Jošt (Naklo) 18.31, 2. Mirko Rant (Kranj) 19.14, 3. Brence (Lesce) 16.53; pripadniki obrambe: 1. Herman (Skofja Loka) 16.53.

Športna društva pod drobnogledom

Akcija pregledov o poslovanju športnih društev in klubov po Gorenjski še ni končana - Povečini standardne napake

Kranj - V prvih štirih mesecih letošnjega leta je na celotnem področju Jugoslavije tekla akcija pregledov o poslovanju športnih društev in organizatorjev mednarodnih prvenstev. Služba družbenega knjigovodstva Kranj je vzela pod lupo štirinajst društev, klubov in mednarodnih prvenstev. Povsod je bilo pregledano knjigovodstvo, ki ga morajo društva in ostali voditi po določbah zakona o knjigovodstvu in uredbi o kontnem planu in bilancah in s tem v zvezi sprejeti ustrezne splošne akte, blagajniško poslovanje, prirrejanje iger na srečo in podobno. Poseben poudarek je bil dan vstopnicam, s katerimi je treba ravnati kot z gotovino. Znova se je pokazalo, da nadzorni odbori ne delajo, kot bi morali, saj bi bile sicer večje ali manjše napake v finančnem poslovanju odpravljene takoj, že ob nastajanju.

Največ napak, so ugotovili inšpektorji, je še vedno standardnih: površnost v knjigovodskem knjizenju, ki pa se zlahka popravi, nepotrebno zaupanje v blaginjskem poslovanju, napake pri obračunavanju prometnega davka, hitenje pa so kršitve pri nedovoljenih uvozih športne opreme in rekvizitov in kršitve zakona o deviznem poslovanju. Glede na to, da je pregled veljal za več let nazaj, so inšpektorji pogosto naleteli na poznanljivo dokumentacijo.

3. tek po ulicah Kranja

Korakoma do množičnosti

Kranj — Prizadevni športni delavci krajevne skupnosti Kranj-Center so ob krajevnem prazniku pripravili v soboto popoldne tretji tradicionalni tek po ulicah Kranja. Start in cilj teka sta bila na Titovem trgu, vmes pa je proga vodila tekmovalce po Prešernovi, Regincevi, Tomičevi, Cankarjevi in Tavčarjevi ulici. V času prireditve je bil stari del mesta zaprt za ves promet. S tem se je prebivalcem krajevne skupnosti Kranj-Center vsaj za nekaj ur izpolnila želja, o kateri vedno glasneje govorijo iz leta v leto. Pravijo, da bo že njihov naslednji tek — tek za čisti zrak in mir v starem delu mesta.

Pustimo šalo ob strani Organizatorji množično-rekreativne prireditve želijo, da bi tek po mestnih ulicah prerastel v sedanje krajevne okvire in postal občinska manifestacija. Kranj ima v tem tradicijo, saj se nekoliko starejši občani vedno spominjajo uličnih štafetnih tekov. Prav tekači na srednje proge so bili tudi, ki so ugled kranjske atletike v

preteklosti ponesli v širši republiški in državni prostor. Vse to so zadostni razlogi, da Kranj zopet dobi množično in kvalitetno tekaško prireditev.

Udeležba na tekih po ulicah Kranja raste iz leta v leto. Letos je prireditev izvedel tekmovalce v petih starostnih kategorijah: mlajši pionirji in pionirke so teki 600 metrov, za starejše pionirje je bila proga dolga 800 metrov, za mlajše mladince 1000 in za člane 3000 metrov. Merjenje rezultatov je odlično opravila sodniška organizacija Zveze atletskih sodnikov Kranj. Najboljši v posameznih kategorijah so prejeli domiselno oblikovane krožnike z motivom Kranja.

Rezultati: mlajše pionirke 1. Sedida Ajdinović, 2. Brigita Kovačič, 3. Branka Benedik; mlajši pionirji: 1. Boštjan Sever, 2. Vili Ferušek, 3. Stefan Palo; starejši pionirji: 1. Tomaž Kukovica, 2. Dragan Marković; mlajši mladinci: 1. Miloš Pivk, 2. Jože Pokorn; člani: 1. Miloš Pivk, 2. Vinko Fortuna, 3. Stane Nadižar.

C. Z.

Prehodni pokal Kokričanom

Kokrica — Prek 150 kolesark in kolesarjev iz vse Slovenije se je v nedeljo zbiralo na 6. slovenskem prvenstvu za veterane in rekreativce. Tekmovali so tudi za pokal Kokrice.

Kolesarska sekcija s Kokrice je tekmovalce izredno dobro organizirala in tudi 4,5 kilometra dolgo krožno progo od Kokrice skozi Rupo, Kranj in nazaj na Kokrico so dobro zavarovali, tako da ni bilo nobene nezgode.

Proga, ki je bila pretežno ravninska, ni dopuščala večjih pobegov posameznikov. Tako je do vseh odločitev prišlo šele v zadnjem sprintu.

Vrtni red — pionirke C (4,5 km): 1. Vrtič (OS S. Jenko) 9,17; pionirji C: 1. Vrtič (OS S. Prešeren) 8,16; pionirke B (3 km): 1. Markun (OS F. Prešeren) 16,05; pionirji B: 1. Drinovc (OS L. Seljak) 14,19; pionirka A (3,5 km): 1. Nadižar

(OS S. Zagar) 23,39; pionirji A: 1. Zorman (OS S. Jenko) 18,57;

mladinke (13,5 km): 1. Jerin (Rok-Franek) 21,03, 2. Dolhar (J. Stucin), 3. Česnik (Kokrica) isti čas; članice (13,5 km): 1. Uršič (Kamnik) 21,03, 3. Lapanja (Kokrica) 21,36; veterani A (36 km): 1. Kunaver (Dol) 49,08, 2. M. Frelih 51,50, 3. Kavčič (oba J. Stucin) isti čas; veterani B (36 km): 1. Hafner (Rog-Franek) 49,08; veterani C (27 km): 1. Fornezzi (Rog-Franek) 40,20; veterani D (27 km): 1. Jošt (Kokrica) 40,20; veterani E (13,5 km): 1. Bernik (Kokrica) 22,07; veterani F (13,5 km): 1. Fajdiga (Branik) 21,16, 2. Bratun (Kokrica), 3. Erzožnik (J. Stucin), oba 22,24;

ekipno: 1. Kokrica 269 točk, 2. Rog-Franek 184, 3. Jakob Stucin 114. Kokrica je osvojila prehodni pokal in dobila tudi nagrado kot najštevilčnejša ekipa.

M. Lovšin

Pojasnilona članek

Sekali družbene smreke

Pisec H.J. je v torkovem Glasu (10. avgusta) pisal o tem, kako so občani Praprotnice police sekali družbene smreke. H.J. samo sumi, smo sekali »družbene« smreke, vendar pa smo mi ta denar že oddali družbi. H.J. pa si tudi ni na jasnem, koliko »družbenega« lesa smo posekali. Resnica je, da smo posekali tri smreke, toda v izmeri samo 4,5 kubičnih metrov, in to v Praprotni polici in ne v Velesovem, kot napeljuje pisec H.J. Sekali smo pa mladinci iz Praprotnice police in kraji iz Velesovega na soboto pred 13. marca 1982 ob štirih popoldne in ne, kakor narobe piše H.J., 13. aprila 1982.

Mladinci iz Praprotnice police niso imeli namena porabiti denar lastne župe, pač pa za dograditev igrišča. Mladinci iz Praprotnice police namreč menimo, da imamo poleg služb in kmečkega dela malo razvedrila na vaškem igrišču. Igrišče smo začeli graditi iz nič, vendar smo nato s prošnjami dobili minimalno denarno pomoč od države. Izgradnja igrišča, ki je že popolnoma končano, smo veliki meri financirali sami in izločili vanj nešteto delovnih ur, da imamo to, kar sedaj imamo. Lahko se tudi prepričate, koliko odpadke železa smo pobrali po smetiščih jamah prav mladi iz Praprotnice, da smo na ta način dobili nekaj prepotrebne denarja. Nazadnje pa še vprašujemo H.J., kaj smo mladi iz Praprotnice police

občani, iz Velesovega pa kraji, delali pa smo vsi enake napake na istem mestu isti dan.

M. A.

Najprej se vam moram opravičiti zaradi poznega odgovora. Vaše pismo me je čakalo na mizi, ko sem se vrnila z dopusta. Mimo tolikih nepravilnosti, kot mi jih očitate, res ne morem. Podatke o skupinah (dveh), o katerih je bilo govora v članku, sem dobila v upravi za notranje zadeve v Kranju in težko, da bi bili tako zelo napačni. Kljub temu sem se spet napotila tja, da preverim, kaj drži in kaj ne.

Prav imate, ko trdite, da je do obeh »napak« prišlo 13. marca. Tako je zapisano tudi v prijavah, ki so ju delavci uprave za notranje zadeve poslali temeljnemu javnemu tožilstvu. Dolgo pa nisem mogla ugotoviti, od kod druga vaše trditve, saj se podatki iz članka docela ujemajo s podatki v prijavah.

Stvar mi je postala jasna šele, ko sem videla tretjo prijavo, tretjo skupino »grešnikov«, o katerih v članku sploh ni bilo govora in, kot se je izkazalo, ste to vi, mladi iz Praprotnice police.

In še pojasnilo na očitke, češ da samo »sumim«, da ste sekali »družbene« smreke. Dokler sodišče ne izreče sodbe, obstaja sum, da je nekdo zagrešil kaznivo dejanje. Obtožnica, tudi če so dokazi zbrani, pred tem ne smemo proglasiti za krivca.

Helena Jelovčan

S SODIŠČA

Na vrsti so sodni izvedenci

Sodna obravnava zoper Metoda Trobca se nadaljuje — Pred senatom temeljnega sodišča v Kranju so zdaj sodni izvedenci, ki bodo spregovorili o ugotovitvah obtoženčevega duševnega zdravja in vedenja

Kranj — Potem ko je doslej pred senatom temeljnega sodišča v Kranju, ki ponovno sodi Metodu Trobca, obtoženemu umoru petih žensk, stopila večina vabiljenih prič, začnajo drugo polovico z zaslišanjem sodnih izvedencev. Že prejšnji teden, v petek, je sodišče poslušalo dodatno izvedensko mnenje morfologa dr. Stefana Stražišarja z Instituta za sodno medicino v Ljubljani. Ta je skupaj s še dvema izvedencema že za prvo sodno obravnavo pripravil poročilo o ostankih trupel, ki so jih našli v peči hiše v Dolenji vasi št. 22 in v pepelu spravljenem v gospodarskih poslopjih pri hiši Dr. Stražišar ki mu je predsednik senata prebral iz zapisnika pred dvema letoma njegovo izjavo ter izjavo obeh ostalih sodnih izvedencev, zaslišanih pred kranjskim sodiščem, je lahko le povedal, da ob proučevanju materialov za to zadevo še po dveh letih — tudi v študijske namene — ni odkril ničesar, kar bi lahko spremenilo njegovo poprejšnje poročilo oziroma izvedensko mnenje. Dr. Stražišar je namreč kot specialist morfologa proučil ostanke kosti v pepelu, po katerih se da zanesljivo zaključiti, da gre za kosti najmanj petih odraslih ljudi.

Glede možnih vzrokov smrti je dr. Stražišar prepričan, da se iz ostanikov kosti pravi vzrok nikakor ne da ugotoviti. Da pa bi vendarle prišli korak bliže možnim vzrokom smrti petih oseb, ki so bile kasneje sežgane, je bilo v petek sodnemu izvedencu postavljenih več obširnih vprašanj s področja sodne medicine.

Včeraj dopolnje je pred sodiščem prof. Janez Rojšek, psiholog, tudi ustno obrazložil svoje izvedensko mnenje o Metodu Trobca, ki ga je označil za osebnostno motenega z večjo disocialno noto. Izvedenec je meril tudi inteligenčne sposobnosti obtoženega in ugotovil — to je trenutna ocena stanja — nekaj podpoprečne sposobnosti.

Izvedenec je nato podrobno obrazložil svojo definicijo osebnosti Metoda Trobca in pri tem navedel med drugim vpliv in ravnanje matere oziroma družine v njegovem otroštvu. Del tega ravnanja je vplivalo na obtoženega v taki meri, da se ni mogel razviti v zrelo osebnost, pač pa v čustveno motenega človeka pretirano navezanega — še kot odras-

slega — na mater. Zaradi takratnih družinskih okoliščin je po mnenju psihologa Trobčeva mati lahko le v manjši meri nudila čustveno toplino. To je kasneje obtoženi kot odrasel iskal sicer v stikih z drugimi ljudmi, tudi ženskami. K temu so se pridružili še drugi vplivi okolja, že v šoli in tudi kasneje, ko je pri čustveno občutljivejšem obtožencu, ki sam v tej značajski okrnjenosti ni zmogel stanja preseči s samoaktivnostjo, porajalo občutek ogroženosti. Tako slabo integrirana osebnost, kot je bil, je bil seveda dovzeten za disocialne motnje, saj ni premogel zavor, ki sicer branijo človeka pred presejanjem različnih norm obnašanja. Občutek odrinjenosti, neupoštevanja pri obtoženem se je lahko razvil tudi zato, ker si sam ni znal pomagati k uveljavitvi na drugih področjih, ne v poklicu ne kje drugje. Neuspešnost na najrazličnejših področjih je bila seveda velik razkorak med njegovimi željami in zmoglostmi uresničitve. Ta nezmoglost pa je seveda povzročala napetosti, ki so se zgodaj začele kazati v razkrajniju njegove osebnosti — tako fiziološkem kot psihološkem, kar se je kazalo v psihosomatskih težavah in drugih neuspehih. Zaradi tega se je v njem razvil občutek, da se mu dela krivica, da ga okolica skuša uničiti, kar ga je gnalo v prepričanje, da je okolico, svet, v katerem živi, mogoče obvladati le še z večjo nasilnostjo. Takšni sovražni impulzi so bili pri obtoženem vrsta obrambe pred življenjskimi situacijami, ki jim zaradi svojih značajskih lastnosti ni bil kos, oziroma je bil lahko napaden do ljudi in objektov, s katerimi je lahko imel neprijetne, negativne izkušnje. Takšni izbruhi jeze, agresivnosti so bili pri obtoženem možni tudi v njegovem seksualnem življenju, je navedel sodni izvedenec. Po njegovem mnenju lahko jeza izvirja iz strahu pred neuspešnostjo v spolnem odnosu, kar vse zmanjšuje tudi sposobnosti in seveda vzbuja reakcije partnerke. Doživitev neuspeha pa je pri človeku s takšnimi lastnostmi povod za agresijo. O obnašanju v spolnem življenju bo sicer sodišče še poslušalo mnenje seksologa, včerajšnja obravnava pa se je nadaljevala popoldne z zaslišanjem sodnih izvedencev psihiatrov.

L. M.

Jemal motorne žage

Mahmutović je v okolici Bleda nekajkrat vlomil, najbolj pa so ga zanimala motorne žage in vrtni stroji — Kupcev za žage se ni manjkalo

Radovljica — Na štiri leta in pol je prejšnji teden senat Temelnjega sodišča Kranj, enota v Radovljici obsodil Taiba Mahmutovića, starega 47 let, z Bleda.

Mahmutović je bil zaposlen kot žičar v jeseniški železarni in torej ni imel kakega posebnega vzroka, da bi stopil na strano pot. Sam je sicer pred sodiščem zatrjeval, da tudi sam ne ve, kaj mu je bilo, da je bil pač zbežan da da so temu morda krive ženske. Ta »zbežanost« pa je bila tolikšna, da je lani in predlani, nekaj pa tudi še pred tremi leti zagrešil kar dvanajst kaznivih dejanj. Za dve kaznivi dejanji je bil letos aprila pred temeljnim sodiščem v Kranju že obsojen za eno leto in tri mesece zaporu, za ostala dejanja pa mu je sodila prejšnji četrtlet radovljiško sodišče, ki je pri izreku sodbe upoštevalo tudi prejšnjo sodbo in tako izreklo enotno kazen 4 leta in pol zaporu.

Čeprav je Mahmutović, kadar je vlomil, vzel različne vredne predmete, pa je največkrat odnesel motorno žago. Ugotovil je namreč, da takšno žago lahko ugodno proda kupcem v svojem rjstnem kraju ali okolici v Bosni in Hercegovini. Kupčija je bila tako utečena, da je dobival kar naraščajo preskrbi motorno žago, kar je Mahmutović v kratkem tudi »dobavila«. Za kupce teh žag ni jasno ali so vedeli že takoj, da gre za ukradeni roba ali ne, lahko pa bi posumili, saj jim je žage prodajal po 8.000 do 10.000 din. Postal je tak »specialist« za žage, da jo je šel

takoj iskat, kakor hitro je kje opazil, da žagajo. Ko ga je na cesti eden od potencialnih kupcev spomnil, da bi potreboval žago, mu je Mahmutović dejal naj četrte ure počaka, v tem času jo je ukradel in že prinesel prodaj.

Krajev ni izbiral, tako da je vlomil tudi v vikend hišico ali pa v gradbeno barako na gradbišču predvsem na Bledu in v Sp. Gorjah ali pa je preiskal kako nedograjeno hišo, kjer je navadno kar precej orodja. Razen motornih žag je jemal tudi vrtnalne stroje, ki so jih kupci prav tako cenili. Pri tem je bil že tako izurjen, da je hodil »odprtih oči« vedno in povsod: zgodilo se je, da je šel za pogrebom, videl pri neki hiši motorno žago, si kraj zapomnil in se nato vrnil ter žago ukradel. Da je zabredel kar daleč pri teh svojih dejanjih, kaže tudi to, da ni le vlamljal, pač pa so ga zasrbeli prsti po tuji lastnini kjerkoli, tudi ob vstopanju v avto-bus, ko je dvakrat vzel iz ženskih torbic denarnice.

Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo, da je bil doslej še nekažnovan in tudi sicer ni neproblematičen. Škoda iz vseh teh kaznivih dejanj je večinoma povrnjena, za ostalo pa je obljubil, da bo povrnil. Med obtežilnimi okoliščinami pa je sodišče upoštevalo, da je Mahmutović načrtno jemal vrednejše predmete, da je Bled dobro poznal in da je vedel, da ukradenega blaga ne bo težko prodati. O tem bo lahko razmišljal v zaporu, saj kazen že prestaja. Sodba še ni pravomočna.

L. M.

Omahnili s stene

V severni triglavski steni v slovenski smeri se je v soboto, 11. septembra, ponesrečil 21-letni Marko Lapan iz Kranja. Planincu se je pri plezanju oddrobila skala, tako da je padel nekaj metrov globoko in si zlomil nogo. Deveterica gorskih reševalcev iz Mojstrane ga je s pomočjo helikopterja RSNZ v nekaj urah rešila iz sten.

NESREČE

ČEZ CESTO V SMRT

Ob koncu tedna je cesta znova terjala smrtno žrtve. Zaradi nepravilnega prečkanja ceste sta dva pešca izgubila življenji, eden na magistralni cesti na Jeprci in drugi v Retečah, na cesti med Jeprco in Skofjo Loko.

Nesreča, ki se je zgodila v četrtek, 9. septembra, v večernih urah, je bil kriv nepredvidni pešec, pa tudi voznik je prehitro peljal skozi naselje. Pešec Alojz Kural, star 69 let, doma iz Gorenje vasi pri Retečah, je v bližini križišča, kjer cesta zavija k Reteškemu Iskrju, prečkal cesto. Ob sebi je potiskal kolo. Voznik osebnega avtomobila, Stane Frkač, star 46 let, doma iz Skofje Loke, je pešca zagledal v kratki razdalji in ga kljub zaviranju zadel. Pešca je vrglo na pokrov motorja, od tod pa na cesto. Z reševalnim avtomobilom so ga odpeljali v ljubljanski Klinični center, vendar je med potjo podlegel poškodbam.

Zaradi nepravilnega prečkanja ceste je v petek, 10. septembra, umrla Anna Herberik, stara 54 let, nemška državljanka. Iz avtomobila, parkiranega ob magistralni cesti na Jeprci, je skušala priti čez cesto, da bi na bližnji njivi utrgala nekaj koruznih storžev. Voznik osebnega avtomobila Martin Bizjan, star 21 let, iz Ljubljane, ki je tedaj pripejal iz smeri Kranja, jo je kljub previdni vožnji zadel. Herberikova je bila v nesreči tako hudo ranjena, da je v Kliničnem centru v Ljubljani zaradi izkrvavitve podlegla hudim poškodbam.

UMRL POD TRAKTORJEM

Brezje pri Trzinu — Na kolovozu v Brezjah pri Trzinu se je v četrtek, 9. septembra, ponesrečil 18-letni Milan Valjavac. Iz Brezji proti Trzinu je vozil traktor, na katerega je imel pripeto prikolico, na njej pa naložena dva kubika kame-nja. Na strmim vzponu je nameraval prestaviti v nižjo prestavo, kar pa mu ni uspelo in traktor s prikolico je začel drseti nazaj, nato pa se je prevrnil s ceste. Ponesrečenega Valjavca so odpeljali v jeseniško bolnišnico, vendar je tam zaradi hudih ran na glavi umrl.

PO SREDI CESTE

Ziri — Voznik neregistriranega motornega kolesa, 16-letni Branko Jesenovec iz Rakulka pri Zireh, je v nedeljo, 12. septembra, vozil od doma proti Cesti jurišnja bataljona. Nasproti je pripeljal motorist Stojan Žakelj, star 22 let. V desnem nepreglednem ovinku, kjer sta jo oba urezala po sredi cesti, sta trčila. Pri tem sta oba utrpela hujše poškodbe.

VSA CESTA PEŠČEVA

Jesenice — Minuli četrtek ponoči je pešec Nedeljko Pavlovič, star 30 let, hodil od Jesenice proti Zirovnici. Na previdnost se ni ravno oziral, saj je ves čas hodil po sredi voznega pasu, omahljiv korak pa ga je zanesel tudi na drugo stran. Nasproti je pripeljal voznik osebnega avtomobila, 35-letni Hans Daner, Nemec iz Frankfurta, ki je skušal pešca obvoziti. Ker je slednjega ves čas zanašalo, ga je voznik zadel. Neprevidnost se je pešču maščevala. V nesreči je utrpel hujše poškodbe.

D. Ž.

Zanetil ogenj in pobegnil

ČEŠNJEVEK — Minuli četrtek je izbruhnil požar v hiši Marije Erzetič, iz Česnjevske pri Cerkljah. Iz žarišča požara, podstrešja hiše, se je ogenj razširil na ostrežje, ki je v celoti zgorelo. Gmotna škoda znaša 200.000 dinarjev. Pri iskanju vzroka požara je komisija ugotovila, da je ogenj na podstrehi zanetil mož lastnice, Jože Erzetič, ki je po dejanju zbežal. Miličniki so ga izsledili na brniškem letališču, kjer je delal, preden je zaposlitev izgubil. Osumljeni je dejanje pri-znal.

V zapor zaradi vloma

Radovljica — Višje sodišče v Ljubljani je potrdilo sodbo temeljnega sodišča Kranj, enota v Radovljici, z zadevi Marjana Berčiča, ki je bil kazen za tri kazniva dejanja velikih tatvin od dveh let in na dve leti in dva meseca zaporu. Na koncu maja letos je bil Marjan Berčič stopil pred senat sodišča v Radovljici zaradi obtožbe, da je trikrat vlomil in si prisvojil različne stvari in druge predmete. Tako je na začetku januarja letos ali zadnje decembra lani vlomil v Radovljiško Gregorčičevo ulico v prazno hišo, ki je vedel, da stanovanec ni. V hiši je prišel skozi kletno okno, od koder je televizijski sprejemnik, izlizerator, dve moški ročni uri in še nekaj drugih stvari. V letni noči pa se je domislil, da bi vlomil v objekt Turističnega društva v Krpino. Nasilno je odprl vrata in vzel v bife, kjer je našel televizijski sprejemnik, radio kaseto-cigarete, pišajočo.

Preživljanje in da je zato posegel po tuji lastnini. Vendar pa je Berčič, ko se je vrnil iz tujine, dobil doma delo in tudi zaposlitev zanj ustrezno, saj je invalid. Vendar pa je delovno mesto čuvaja sam pustil v novembru lani. Sodišče je sicer raziskalo vse okoliščine in upoštevalo, da je invalid in da ga po povratku iz tujine njegova družina ni sprejela, vendar pa je bilo mnenja, da bi lahko vplivala na presojo, kaj je prav in kaj ne, čeprav je sicer pogosto tudi pil. Prav zato sodišče ni našlo vzrokov, da bi lahko izreklo pogojno kazen, pač pa mu je odmerilo dve leti in pol zaporu, kazen pa je višje sodišče nato zmanjšalo za tri mesece. Berčič, ki je pred sodiščem priznal vsa ta dejanja, je tudi sam spoznal, vsaj tako je na obravnavi zatrdil, da takšno življenje pač ne pelje nikamor, saj je bil za podobna dejanja tudi že sojen. Sodišče mu je tudi naložilo, da mora škodo preostalih predmetov, ki niso bili vrnjeni oškodovancem, povrniti, izreklo pa mu je tudi varnostni ukrep obveznega zdravljenja proti alkoholizmu in sicer med prestajanjem zaporne kazni.

L. M.

CESTNO PODJETJE KRANJ

OBVEŠČA, da bo občinska cesta

ZALOG – LAHOVČE

zaprta za ves promet od 17. 9. 1982 dnevno od 7. do 18. ure.

Obvoz za ves promet je določen na relaciji **BRNIK – PŠENIČNA POLICA – ZALOG** in obratno ter **MOSTE – KOMENDA – KLANEC – ZALOG** in obratno. Prvi obvoz je iz kranjske drugi pa iz ljubljanske smeri. Popolna zapora ceste je potrebna zaradi polaganja asfalta v vsej širini vozišča naenkrat.

DO ELEKTRO GORENJSKA n.sub.o.
KRANJ, JLA 6

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb razpisuje prosta dela in naloge

VODJE KONZUMNE SLUŽBE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- dipl. el. ing. ali dipl. ekonomist ali
- el. ing. ali ekonomist
- 5 let prakse

Predpisana strokovna izobrazba se lahko nadomesti z delom pridobljeno delovno zmožnostjo.

Mandatna doba traja 4 leta.

Rok prijave je 15 dni od dneva objave razpisa.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici na naslov DO Elektro Gorenjska, n.sub.o. Kranj, Delovna skupnost skupnih služb, Kranj, JLA 6, »za razpisno komisijo«.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Škofja Loka
TOZD Gostinstvo Kranj

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge

VODJE STREŽBE**Pogoji:**

- srednja hotelska šola ali VKV natakar s 3 leti delovnih izkušenj,
- puskusno delo 3 mesece.

Poseben pogoj:

- znanje dveh tujih jezikov.

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi kadrovske službe Kranj, Koroška c. 5. Kandidati bodo o izidu obveščeni v roku 60 dni po izteku prijavnega roka.

Osnovna šola
FRANCE PREŠEREN
Kranj**OBVESTILO**

V soboto, 18. 9. 1982 bo od 8. do 12. ure v vseh centralnih, samostojnih in podružničnih šolah občine Kranj **V PISOVANJE** šolskih novincev za šolsko leto 1983/84.

Vpis je obvezen za vse otroke rojene leta 1976 in za otroke rojene do vključno 29. februarja 1977. leta.

Pri vpisu je potrebno predložiti otrokov izpisek iz rojstne matične knjige.

Kemična tovarna
EXOTERM KRANJ

Kadrovska komisija objavlja prosta dela in naloge

ČISTILKE

za pospravljanje in čiščenje upravnih prostorov v popoldanski izmeni.

Pogoj za zasedbo je dokončana osnovna šola ter enomesečno poskusno delo.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave sprejema splošni sektor Kemične tovarne Exoterm Kranj, Struževo 66, 15 dni po objavi.

KŽK GORENJSKA
AGROMECHANIKA**OBRTNIKI**

Zaradi razširitve in zaradi novo sprejetih izvoznih obvez, vabimo proizvajalce družbenega in privatnega sektorja, kovinsko-obdelovalnega in plastično-predelovalnega področja na delovni sestanek v sredo, 15. 9. ob 12. uri v delavski restavraciji Agromehanike v Hrastju

Združena lesna industrija
TRŽIČ
ZLIT

ponovno objavlja prosta dela in naloge

STROJNIH
KLJUČAVNIČARJEV**Pod pogoji:**

- KV delavec kovinske stroje,
- da ima 1 leto delovnih izkušenj v stroki

Interesenti naj dostavijo pismene prošnje v roku 15 dni po objavi splošnemu sektorju delovne organizacije.

Osnovna šola
DAVORIN JENKO
CERKLJE

Komisija za delovna razmerja

razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** v podružnični šoli Zalog za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu, nastop dela takoj – do 28. aprila 1983)

- **VZGOJITELJICE** v oddelku vrta v Zalogu, nadomeščanje v času porodniškega dopusta, nastop dela takoj – do 18. 3. 1983

- **KNJIŽNICA** v osnovni šoli Cerklje od 4. novembra 1982 do 30. junija 1983

Pogoji so zakonsko določeni. Prijave oddajte v roku 15 dni v tajništvo šole.

Trgovsko podjetje

nama
LJUBLJANA

TOZD Veleblagovnica Nama Škofja Loka in Cerkno

OBVEŠČAMO POTROŠNIKE
DA LAHKO UGODNEJE
KUPIJO IZDELKE
TOVARNE GORENJE
za dinarje,
ki izvirajo iz prodaje deviz.

UGODNOSTI pri takem nakupu so naslednje:

- cena proizvodov je znižana za temeljni prometni davek
- tovarna Gorenje prizna kupcu posebni popust
- rok dobave je zagotovljen

VSA POJASNILA v zvezi s prodajo za dinarje, ki izvirajo iz prodaje deviz, dobite na oddelku bele tehnike v Veleblagovnici

nama
Škofja Loka in Cerkno.**SMUČARSKO DRUŠTVO**
DOMŽALE
Ljubljanska 80

PRIREJA VELIKO DENARN
– BLAGOVNO TOMBOLO

DNE 19. 9. 1982 OB 13. URI
V ŠPORTNEM PARKU V DOMŽALAH

DOBITKI:

500.000 din	Zastava 750
400.000 din	Zastava 750
traktor Fiat	3 x 1000 l kurilnega olja
Zastava 101	4 x tomos avtomatik
Jugo 45	5 x športno kolo

VLJUDNO VABLJENI

ZITO
TOZD Triglav – Gorenjka Lesce, n.sub.o.
Rožna dolina 8

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. ELEKTRIKARJA – VZDRŽEVALCA**Pogoj:**

- dokončana poklicna šola za elektricarje,
- 1 leto delovnih izkušenj

2. VZDRŽEVALCA – KLJUČAVNIČARJA**Pogoj:**

- dokončana poklicna šola za ključavničarje,
- 1 leto delovnih izkušenj

Za objavljena dela in naloge se zahteva trimesečno poskusno delo. Delovno razmerje sklonejo delavci pod točko 1. in 2. za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi TOZD Triglav – Gorenjka Lesce, Kadrovska služba, Rožna dolina 8.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu.

Tisro odgovorov
na dilemi...

xv. mednarodni obrtni sejem
celje – golovec 17. do 26. septembra 1982

Izdelki več kot 3.800 samostojnih obrtnikov, ki so združeni v 62 obrtnih združenjih in tuji proizvajalci opreme in repromaterialov. Predstavili se bodo tudi OZD, POZD in obrtni združenja. Strokovna posvetovanja, komercialni dnevi, demonstracija strojne opreme, revije

MALI

OGLASI

telefon
27-960

nasproti porodnišnice

C. JLA 16

- uprava

- komerciala

- ekonomska

propaganda 28-463

PRODAM

Prodajam novo 380-litrsko HLADILNO SKRINJO LTH, za 20.000 din. Telefon 23-739

Prodajam več PRAŠICEV, težkih od 40 do 120 kg. Posavec 16, Podnart 7994

Razprodajam eno leto stare KOKOŠI

neznane in KOKOŠI za zakol. Cegelnica 1, Naklo 8892

Prodajam lepe vrtno KLOPI. Informacije po 19. uri po tel. 41-021 8963

Prodajam globok VOZIČEK, HLADILNIK IN POLKAVC. Telefon 064-28-311 8985

Prodajam KAVČ in dva FOTELJA, dobro ohranjeno, ter vzmetnico za francosko posteljo. Ogled od 12. ure dalje. Stari, Sorlijeva 18, Kranj, tel. 28-427 9123

Prodajam športno KOLO maraton. Sv. Duh 50, Skofja Loka 9205

Prodajam SILOKOMBAIN mengele. Godeč 35, Skofja Loka 9206

Prodajam 2500 kosov rabljene cementne STRESNE OPEKE folc. Jože Urakar, Polica 17, Naklo 9207

Prodajam JABOLKA za most ali žganje. Kaho, Zavri, Mavčiče 41 9208

Prodajam SORTIRNIK za krompir (pajk). Bukovec, Moškrin 3, Skofja Loka 9209

Prodajam VRATNA KRILA, več kosov, 80x190 (filenge). Valburga 10, Smlednik 9210

Prodajam nove železne SANI za vleko. Ima iz gorla. Češnjica 18, Podnart, telefon 70-073 9211

Prodajam KAVČ in FOTELJE. Bizant, Britof 9, Kranj 9212

Prodajam rabljen kombiniran STEDILNIK (4 plin, 2 elektrika) za 3.000 din. Telefon 23-156 popoldan 9213

Prodajam skoraj novo SPALNICO Marjan Štulič, Bistrica 88, Tržič, telefon 50-242 od 15. ure dalje 9214

Prodajam 7 m kombiniranega DIMNIKA, premera 20 + 16 z zračnikom in 200 betonskih BLOKOV 20x19x19. Lucija Grašič, Križe 64, Tržič 9215

Prodajam prodajam SPALNICO. Košmrlj, Nazorjeva 8, Kranj 9216

MARIJA
PRIMCCesta na Klanec 3, Kranj
(v bližini gostilne Blažun)Vam nudi kvalitetno
in hitro izdelavo vseh vrst
očal.

Prodajam 3kW termoakumulacijsko PEC in rabljeno SPALNICO. Naslov v oglašnem oddelku 9224

Prodajam mlada PSICA - mešanica nemško-škotski ovčar. Vodnik, Groharjevo naselje 23, Skofja Loka, telefon 62-796 9225

Prodajam nov TRAKTOR zavor 70/11. Informacije po tel. 064-79-400 po 14. uri 9226

Ugodno prodajam ŠTEDILNIK na drva in popolnoma novo 5-litrsko KANGLO za mleko. Kranj, Golniška 16, pritličje 9227

Prodajam kombiniran STEDILNIK (2 plin, 4 elektrika). Kutinova 13/A, Orehek, tel. 27-929 9228

Prodajam dobro ohranjeno GARDE-ROBNO OMARO za v predsobo. Jerica Ogrič, Gradnikova 129, Radovljica 9229

Prodajam 1 hektar stoječe TRAVE, mešane z deteljo. Grad 15, Cerklje, telefon 42-167 9230

Prodajam stereo RADIO-KASETOFON continental. Telefon 064-27-508 9231

Prodajam malo rabljen PLETILNI STROJ super standard 72, za 13 SM. Naslov v oglašnem oddelku 9232

Prodajam dve KRAVI frizirki. Repinc, Mlinska 28, Bled 9260

KUPIM

Kupim 450 kosov novomeške STRESNE OPEKE (tip strešnik), cementno sive barve s posipom. Vzamem tudi manjšo količino. Franc Tušek, Martinj vrh 3, Železniki 9160

Kupim SLAMOREZNICO. Franc Bizjak, Predoslje 133, Kranj 9233

VOZILA

Prodajam osebni avto VAUXHALL VIVA SL. Branko Koder, Kokra 41, Zgornje Jezersko 9012

Prodajam FORD TAUNUS 1600 L, letnik 1977, prevoženih 55.000 km, odlično ohranjen. Telefon 064-28-311 9017

Prodajam FIAT 126-P, letnik 1979. Tavčar, Sopotnica 13, Skofja Loka 9019

Ugodno prodajam VW 1500, letnik 1970, dobro ohranjen. Telefon 24-336 9022

Prodajam MOTOR - dvobrzinc, za 4.000 dinarjev. Kranj, Stražiška 8 9023

Prodajam 4 komplet KOLESA semperit 175-70-SR-13 za ZASTAVO 101 ali 125-PZ. C. na Belo 3, Kokrica - Kranj 9070

Ugodno prodajam ZASTAVO 750, starejši letnik. Telefon 064-62-294 9234

Prodajam imenitnega SPAČKA, letnik 1974. Falle, Otoče 17 9235

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1971, registrirano do aprila. Mramor, Juleta Gabrovska 19, stanovanje 18 9236

Prodajam ZASTAVO 750 po delih, z generalno obnovljenim strojem. Franci Mrak, Miaka 61 9237

Ugodno prodajam ZASTAVO 101, letnik 1974, registrirano do aprila 1983. Fabjan, Šiško naselje 28, Kranj (pod Smarjetno) 9238

Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1977. Informacije po tel. 26-977 9239

Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1976, pločevina vsa obnovljena. Trstenik 33, Golnik 9240

Prodajam malo karambolirano ZASTAVO 750, letnik 1971, stroj 15.000 km po generalni, registrirano do 5. 5. 1983. Naslov v oglašnem oddelku 9241

Ugodno prodajam kombi ZASTAVO, letnik 1979. Janez Debevec, Novi trg 39, Kamnik 9242

Zaradi gradnje prodajam športno SKO. DO R-110, letnik december 1978, registrirano do 8. 3. 1983. Marjana Cvetek, Srednja vas 9 v Bohinju. Informacije po telefonu 77-661 od 6. do 14. ure 9243

Prodajam FIAT 132 GLS 1800, cena 16 SM. Naslov v oglašnem oddelku 9244

Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1974, na novo registrirano, za 5 SM. Stefan Horvat, Tavčarjeva 8, Jesenice, telefon 81-608 9245

Prodajam ZASTAVO 1300, letnik 1977, registrirano do julija 1983. Franc Vehovec, Hrustje 171, Kranj 9246

ZASTAVO 750, letnik 1971, neregistrirano, vozno, generalno, obnovljeno, prodajam za 8.000 din. Srečo Stare, Pod Rebrom 6, Bohinjska Bistrica 9247

Ugodno prodajam AMI 8 L - 1970, v voznem stanju, neregistriran. Naslov in ogled: Bitežnik, Proletarska 23, telefon 50-571 - int. 340 do 14. ure 9248

STANOVANJA

Mlad fant šče SOBO v Skofji Loki do vpoklica v vojsko. Telefon 60-097 - SERVIS Kralj 9165

Trosobno STANOVANJE oddam v najem za dobo treh let v Stražišču. Ponudbe pošljite pod: Predplačilo 9249

Delno oddam dvosobno STANOVA-NJE in dve GARAZI, vseljivo leta 1983. Anica Svetina, Breg 28, Žirovnica 9250

GARSONJERO ali SOBO s kopalnico v Kranju ali okolici Bčeta študentki. Ponudbe na naslov: Koželj, Vodnikov trg 1, Piran ali tel. 066-75-952 9251

POSESTI

Prodajam trenutno še nezazidljivo PARCELO v velikosti 1000 kv. m, v območju Kranj-Predvor. Sifra: Sončna gozdna lega 9252

GOSTINSKI LOKAL ali prostor za ureditev gostinskega lokala v Kranju ali okolici Kranja, najamem ali kupim. Možno je tudi partnerstvo. Informacije po tel. 21-016 9253

ZAJPOSITVE

MIZARSTVO Anton STARE, Zg. Bitnje 186, Kranj, zaposli KV MIZARJA. Stanovanja ni 9183

Sprejem kakršnokoli delo na dom. Naslov v oglašnem oddelku 9254

Tako zaposlim KV ali PKV PLESKARJA. Bizant, Britof 9, Kranj 9255

Delavca za stavbno KLEPARSTVO takoj sprejememo. Sifra: Kleparstvo 9256

OBVESTILA

ELEKTROINSTALACIJSKA DELA vseh vrst opravljam. Jeraj, Rudija Papeža 3, Planina II 9186

Kvalitetno POLAGAM vse vrste PVC talnih oblog ter tapisoma za zasebni in družbeni sektor. Informacije vsak dan od 6. do 8. ure po tel. 75-941 9187

PLESNI TEČAJI V KRANJU:
Delavski dom - vhod VI. - informacije po tel. 21-130.

PRIČETKI:

- ZACETNI za starejše in zakonce - sredo, 15. 9., ob 19.30

- ZACETNI za mladino - četrtek, 16. 9., ob 19.30

- NADALJEVALNI - sobota, 18. 9., ob 18. uri

- ROCK'N'ROLL in DISCO - sobota, 18. 9., ob 17. uri

- PLES za otvoritev sezone - petek, 17. 9., ob 20. uri
POUČUJE Janez BORUSEK
VABLJENI! 9257

OSTALO

Učiteljica z dolgoletnimi izkušnjami UČI NEMSKI JEZIK otroke in odrasle. Oglasite se popoldan od 14. do 17. ure. Marta Višnar, Bistrica 175 pri Tržiču, nasproti trgovine Loka 9258

V VARSTVO SPREJMEM otroka od 8 mesecev do 3 let. Gubčeva 1, stanovanje 14, Kranj 9259

Zapustil nas je naš dolgoletni sodelavec

STANE ŠTRUKELJ

OHRANILI GA BOMO V LEPEM
SPOMINU!UČENCI IN DELAVCI DOMA UČENCEV
IVO LOLA RIBAR

Kranj, 13. septembra 1982

ZAHVALA

Ob boleči, prerani izgubi našega dragega moža, očka, sina, brata, strica, svaka in zeta

JOŽETA
SAJOVICA

iz Britofa

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom, delavcem in govorniku Cestnega podjetja in Pleskarske delavnice v Kranju; sodelavcem bratov in sester, Krznarstvu Cetinski, gasilec, vsem prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izrečeno sožalja in darovano cvetje. Zahvaljujemo se praporščakom, zvonarjem, govornikom, g. župniku za obred ter pevcem za žalostinke. Enako se zahvaljujemo tudi osebjem Kliničnega centra - Oddelku opekline za lajšanje težkih ur. Zahvaljujemo se vsem za spremstvo na zadnji poti!

ISKRENA HVALA!

ŽENA IN SINOVA SIMON IN JURE TER MAMA
Britof, 5. septembra 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in starega očeta

CIRILA KRIŽAJA st.

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste ga tako številno pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Zahvalo smo dolžni g. župniku, pevcem in delovnim organizacijam Save - VLP in KOGP - TOZD - Komunala - enota Avtopark.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI: žena Tončka, sin Ciril in hčerka Jana z družinama ter drugo sorodstvo
Visoko, 8. septembra 1982

Sporočamo žalostno vest, da je v 70. letu umrl naš dragi ata, stari ata, brat in stric

IVAN MARKUN

s Kokrice pri Kranju

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 14. septembra 1982, ob 17. uri na pokopališču na Kokrici. Do pogreba leži v mrliški vežici na Kokrici.

ŽALUJOČI: sinova Tone in Branko z družinama, brat Florijan z družino in drugo sorodstvo

Kokrica, Kranj, Joliet-Illinois, 12. septembra 1982

Sporočamo žalostno vest, da je 12. septembra 1982 nena-doma umrl naš dolgoletni sodelavec

FRANC KUNC

delavec v montaži

DOBREGA DELAVCA BOMO OHRANILI
V TRAJNEM SPOMINU!

KOLEKTIV TOVARNE ALPINE ŽIRI

Bodimo prijatelji kljub razlikam

Tromeja Jugoslavije, Avstrije in Italije — Ni se dosti zmotil eden izmed pohodnikov z rategske smeri, ko je v nedeljo dopoldne ob prihajanju vedno novih in novih planincev na »popek Evrope« ugotavljal, da bo tromeja že letos premajhna, prihodnje leto pa zagotovo, če bo srečanje dobilo še nove privrženke. Res, iz vseh strani je vrelo mladih in starih, tistih pravih pohodnikov v planinskih čevljih in onih v nedeljskih obvalih, z nahrbtniki in brez. Italijani iz Trbiža in Kanalske doline,

Turistično društvo Trbiž in turistični delavci Kranjske gore in Rateč jih niso šteli. Brez samohvale lahko zapišemo, da je bilo planincev z naše strani največ. Nekoliko manj kot na lanskoletnem pohodu je bilo letos Avstrijcev. Pravijo, da je tokrat malce zaskrpal pri usklajevanju turističnih prireditelj, saj so imeli Avstrijci v nedeljo dopoldne še eno zanimivo prireditev. Baje so se ob Baškem jezeru potegovali za enega izmed Guinnessovih kordov.

Planinci treh dežel na stičišču državnih meja Jugoslavije, Italije in Avstrije. — Foto: C. Zaplotnik

Avstrijci s Koroške, naši iz Rateč. Težko je zapisati točno število udeležencev na letošnjem pohodu. Prvi so se s tromeje vračali že proti poldnev, zadnji so na stičišče germanskega, romanskega in slovenskega sveta hiteli v zgodnjih popoldanskih urah. Morda je šest tisoč premajhna številka, deset povsem zagotovo ni. Organizatorji, obsejno telovadno društvo Podkloster,

»Zakaj se ne bi imeli radi, radi, radi...«

Ob enajstih so se na tromeji oglašali »muzikantje« vseh treh dežel. Gorenjci in Slovenci tudi na takšni višini ne moremo brez poike in valčka. Za to so poskrbeli mladi folkloristi iz Mojstrane, ki so tudi ob močnem zgodnjejesenskem soncu

pridno vrteli pete. Gorenjesavski kvintet je pričel nastop s posrečeno izbrano pesmijo »Zakaj se ne bi imeli radi, radi, radi...«. Ravno pravnjaka za tromejo, za stičišče treh državnih skupnosti: nevtralne Avstrije, neuvrščene Jugoslavije in blokovno vezane Italije. Avstrijci so na tromejo pripeljali godbo na pihala, na italijanskem »prostoru« je prepeval zbor. Najbolj »vroče« je bilo na jugoslovanski strani, kjer so vneti planinci hitro našli prostor tudi za ples. Pete so vrteli pod mogočnim antenskim stolpom, last ljubljanske televizije, in ko je še tam zmanjkalo prostora, jim je prišla prav vsaka najmanjša ravnila.

Za lačne želodce pohodnikov so poskrbeli gostinci iz vseh treh dežel. Avstrijci so ponujali okusen golaž, 40 šilingov, 1200 lir ali 50 naših dinarjev je bilo treba odšteti zanj. Velik naval je bil ob naši kuhinji na prostem, kjer so prodajali čevapčiče za 140 dinarjev, 4500 lir ali za 50 šilingov. Trbiž ne bi bil v Italiji, če se njihovi gostinci ne bi na tromeji predstavili s špageti. Cena — 3000 lir 40 šilingov ali 120 dinarjev. Nekaj malega se je torej v denarnicah turističnih delavcev nabralo tudi deviz. Lanskoletna prireditev je navrgla lir in šilingov za 13 starih milijonov.

Avstrijsko pivo, italijansko vino in gorenjski »šnops«

Ko smo izbirali med pijačami, sta nam zakonca Julka in Geno Vengar iz Radovljice svetovala avstrijsko pivo, italijansko vino in gorenjski »šnops«. Planincev na taki višini ne boli glava, sta zatrjevala. Drugič sta bila tokrat na pohodu planincev treh dežel na tromejo. Tudi tokrat nista mogla prehoviti čudovitega razgleda na vršace Julijskih Alp, na Koroško proti Beljaku in Vrbskemu jezeru, v del Kanalske doline. Vseč jima je, da so se planinci ne glede na jezikovne pregrade, na razlike v družbenih sistemih pomešali med seboj, zapeli, zaplesali... Se bosta prišla, sta obljubila, če bo le zdravje.

Vedno in povsod bi morali biti takšni prijatelji. Ne le planinci, tudi politiki in gospodarstveniki. Vsi bi morali sodelovati med seboj kljub razlikam in pregradam ter živeti v sožitju in miru. Potem tudi vojne ne bi bilo in vsega gorja, ki pretresa današnji svet, so si bili enotni pohodniki, zbrani na stičišču Jugoslavije, Avstrije in Italije.

C. Zaplotnik

Jubilanti dela

Otoče — 55 delavcev, skoraj desetina vseh članov delovnega kolektiva Iskra — Tovarna merilnih instrumentov Otoče je pretekli četrtek na slavnostni seji delavskega sveta prejelo priznanje za dolgoletno zvestobo tovarni — za 10, 20, 25 in 30 let neprekinjenega dela v Iskri. Dvojno vrednost imajo ta priznanja. So nagrada delavcem za ves trud in napor, ki so ga vložili za napredek tovarne; hkrati kažejo na trdno povezanost s kolektivom, s katerim so v teh letih delili dobro in slabo. Veselili so se ob uspehih in delovnih zmagan, o novem »gospodarju« niso razmišljali niti tedaj, ko je zaskrpal za domačim pragom. Tudi danes nimajo takih pomislekov, pravijo jublanti, četudi gospodarjenje v prvem polletju ni bilo najbolj spodbudno.

Ivana Sodnikar iz Kranja: »30 let delam v Iskri, devet let v Kranju in 21 v Otočah. Dobro se spominjam prvih začetkov. Siromašna je bila proizvodnja, orodja je bil opremljena. Če si hotel delati, si ga moral prinesiti tudi od doma. Delali smo z voljo, spodbujali drug drugega. Če smo videli, da ne bomo dosegli plana, smo prišli na »sihte« tudi v nedeljo. Vsak je imel svoje delo, a če je bila potreba, je poprijel tudi za drugo. Danes pa se izgovarjamo. To ni »moje delo«, to je »tvoje delo«... Kot da skrb za uspešno gospodarjenje ni naloga vseh nas. — Da bi menjala službo, sprašujete. Ne, to pa ne! Iz šestčlane družine izhajam, vendar še nihče od nas ni menjal »gospodarja«. Toda ne držim se Iskre le zavoljo družinske tradicije. Razlogi so drugi. Na kratko: zadovoljna sem s tem, kar delam.«

Štefka Laharnar iz Lesc: »Veliko je napredovala Iskra v tridesetih letih, kolikor že spremljam njen razvoj. Od skromnih obrtnih delavcev je zrasla v sodobno in urejeno tovarno. Stroji

so marsikje skoraj povsem zamenjali človeka ali ga celo postavili v ozadje. S tem so se spreminjali tudi odnosi. Včasih je bila prva stvarnost delovnemu kolektivu veliko močnejša kot danes. Spominjam se, da smo imeli na bodajo obsejen grafikon, ki je prikazoval skoke in padce v proizvodnji. Vse smo se veselili, ko se je črna grafikonu vzpenjala vse višje. Takrat smo vedeli, da smo veliko naredili.«

Danijel Sternad iz Radovljice: »Zamenjal sem več delovnih mest. Bil sem orodjar, komar, tehnolog. Zdaj delam prodajo za sunanji trg — dragocene devize. Najbolj zadovoljen, ko mi pride v naročilo za deset, dvajset dolarjev. Močno se je izboljšal standard delavca v 25 letih. Hrana v tovarni je odlična, usmerjeno individualno. Vse vanjsko gradnjo na Posavju in nakupom 14 stanovanj v bloku raste v neposredni bližini tovarne, bodo dokončno rešeni stanovanjski problemi. Nekaj moti le v odnosu mladih do dolgoletnih delavcev. Prireditev srednje šole in si že domišljajo strokovnjaki. Kot da imajo nič ne veljajo.«

C. Zaplotnik

Množično strelsko tekmovanje

KRANJ — Občinska konferenca Zveze rezervnih vojaških starešin, občinski štab za teritorialno obrambo, sekretariat za ljudsko obrambo in strelska zveza iz Kranja pripravljajo pod pokroviteljstvom sveta za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaveščanje občinske strelske tekmovanje z vojaško puško. Prva takšna prireditev, ki je del aktivnosti v letošnji obrambno zaščitni akciji Nič nas ne sme presenetiti, bo 18. septembra med 8. in 15. uro na strelišču v Struzevem.

V resnici ne gre za pravo tekmovanje, ampak bolj za preizkus strelskih sposobnosti občanov in članov strelskih organizacij. Prireditelj bo obenem dobra priložnost za vse, ki tega ne znajo in si želijo, da se usposobijo za ravnanje z orožjem. Ob strelišču pa bo na ogled tudi sodobno orožje, s katerim so opremljene enote naše teritorialne obrambe.

Kdor bo hotel streljati, se bo lahko na dan tekmovanja na strelišču brezplačno prijavil organizatorjem. Le-ti bodo udeležence razvrstili v skupine glede na starost, spol in strelsko znanje: člani strelskih organizacij bodo namreč nastopili ločeno od drugih udeležencev. Po tekmovanju, ki ga bodo izvedli po pravilniku Strelske zveze Jugoslavije, bodo rezultate streljanja objavili v sredstvih javnega obveščanja, najboljšim strelcem iz posameznih kategorij pa bodo po končani akciji Nič nas ne sme presenetiti podelili priznanja.

Organizatorji pričakujejo na letošnji prireditvi množično udeležbo. Če se bo takšna oblika strelskega tekmovanja in hkrati obrambnega usposabljanja prebivalstva izkazala za uspešno, jo bodo ohranili tudi v bodoče.

S. Saje

Uspela gobarska razstava na Jezerskem — Razstava gob, ki so jo postavili na Jezerskem gobarji kranjske gobarske družine, je v soboto in nedeljo privabila na Jezersko vrsto turistov. Z nič manj zanimanja pa si je niso ogledali tudi domačini. Okrog 200 vrst gob so razstavili. Pa tudi pokušili so jih lahko hotelski gostje. Odlično gobovo juho in palačinke z gobami so pripravili v hotelski kuhinji. Pravijo, da bodo odsej gobove jedi vedno na jedilniku. No, tudi nagrade so bile podeljene za najtežje jurčke. Najtežjega jurčka je našel Janez Ahčin, nekje v Selški dolini, ki je imel 51,5 dag, drugega, 45,5 dag težkega Milan Rus na Beli pri Predvorju, tretjega, težkega 41 dag, pa Jezerjan Franc Boldin. — Foto: D. Dolenc

Hura za otroško veselico

Kranj — Kjerkoli že so in karkoli počnejo, znajo malčki obdržati neponarejeno naravnost in prisrčnost, ki sta še toliko ljubkejši, kadar se zabavajo. In v soboto so se na sončnem vznožju Smarjetne gore v Stražišču resnično zabavali. Otroška veselica živ-žav je bila taka kot so pričakovali.

Koliko otrok, nekateri še v vozičkih, drugi na očkovih ramenih, večji, ki že korajžno gledajo v svet, pa kar sami, je prišlo na veselico, je težko reči. Verjetno nekaj tisoč malih radovednežev, ki so se lahko, vsaj enkrat, po mili volji nasmejali, navpili, napeli, naploskali, naigrali...

Nekateri so nastopali, še več pa jih je gledalo, poslušalo. Ploskali so vrstnikom v narodnih nošah, pevčev, recitatorjem. Tudi odrasli jih na odrju niso motili. Domačin An-

drej Sifrer, ki ga vsi poznajo in ga imajo radi, jih je znal spraviti v smeh. Pa mladi kantavtor, prav tako domačin, Bojan Rakovec, pa Mateja Koležnik iz Bele krajine pa Romana Ogrin iz Trbiža pa Oto Pestner pa ansambel 12. nadstropja pa... Program, ki se je začel nekaj po deveti uri zjutraj in se je zavlekel v pozno popoldne, je bil res pester, zabaven. Avditorij z mladimi poslušalci pa več kot hvaležen.

Seveda na sobotnem živ-žavu ni manjkalo niti igrice. Navdušeni kegljači so vsako uro tekmovali za medvedka, zmagovalce dneva pa je za nagrado dobil letalsko vozovnico do Pulja in nazaj. Kdo se ne bi potrudil!

Nekaj izvrstnega je bil tudi ribolov. Bazen je bil tako visok, da so najmlajši trneke s kljukicami za perilo komaj uspeli vreči vanj. A

prijela je vsaka vaba. Trud poplačam s šilčkom, kapico dobnimi »ribicami«.

Pri srečelovu, tako so pač poimenovali, ni bilo tako lahko. Sreča svoje prste vmes. Sladkari igračke na policah pa so tako da se skušnjavi skoraj ni bilo upreti. Najbolj trdovratni srečke žrtvovali lep kos prave iz pikapolonice.

Marsikaj se je že dogajalo na ški vselici, na kateri so bili otroci. Očki in mamice so prostor v čakalnici za stare vsega tega niso videli. Zakaj pravzaprav morali vedno svoje nosove nekam, kjer sploh niso zaželeni?

Za konec še en glasev, naš otroški hura za organizatorje se tako potrudili še kdaj!

H. Jelenc